

Profil praktyczny

Załącznik nr
do Uchwały Nr
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet

**Przyrodniczy we Wrocławiu, Wydział Przyrodniczo-
Technologiczny**

Data przeprowadzenia wizytacji: 27-28 maja 2019 r.

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się ..	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	39
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	42
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	47
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	52
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	61
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: Prof. dr hab. Bogusław Plawgo, ekspert PKA

członkowie:

1. Prof. dr hab. Barbara Pogonowska - ekspert merytoryczny
2. Dr hab. Elżbieta Bukalska – ekspert merytoryczny
3. Dr. Ing. Marie Gabryšová – ekspert międzynarodowy
4. mgr inż. Piotr Strychaniecki – ekspert ds. pracodawców
5. Agnieszka Kowalczyk – ekspert ds. studenckich
6. mgr Ludwika Piwowarczyk – Sekretarz Zespołu

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *ekonomia* prowadzonym na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu została dokonana w ramach harmonogramu prac określonego przez Polską Komisję Akredytacyjną na rok akademicki 2018/2019. Poprzednia ocena jakości kształcenia na wizytowanym kierunku w ramach oceny instytucjonalnej została przeprowadzona w 2012 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Wydziału. Przebieg wizytacji odbył się zgodnie z ustalonym harmonogramem – miały miejsce spotkania ze studentami, z pracownikami Wydziału, przedstawicielami Samorządu Studentów, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wymianę międzynarodową oraz praktyki studenckie. Przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych i dokonano przeglądu wybranych prac etapowych i dyplomowych oraz infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Pod koniec wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące ZO PKA, podczas którego dokonano oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, sformułowano uwagi i zalecenia, które przedstawiono władzom Uczelni i Wydziału na spotkaniu końcowym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	ekonomia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	160h + 320h. = 480h / 18 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	131	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1815	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	99	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	146	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	-

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Można w pełni potwierdzić, iż koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* studia I stopnia o profilu praktycznym ma ścisły związek z misją uczelni. Misja uczelni jest związana z kształceniem studentów na rzecz wykorzystania, przekształcania, ochrony zasobów przyrody i środowiska naturalnego oraz zapewnienia wysokiej jakości życia człowieka. Należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* uwzględnia aspekty gospodarowania środowiskiem i gospodarki żywnościowej co jest zgodne z misją uczelni. Wpisuje się również w strategię Uczelni w obszarze wszechstronnej oferty edukacyjnej wyrażającej się dużą liczbą gospodarczo i społecznie ważnych kierunków studiów, odpowiadającą potrzebom rynku pracy, innowacyjnej gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego oraz w zakresie dobrze ułożonych związków z regionem, umożliwiających wspomaganie potrzeb gospodarczo-społecznych i kulturowych regionu.

Kierunek studiów *ekonomia* studia I stopnia o profilu praktycznym przypisano do obszaru kształcenia: obszar nauk społecznych (100%); dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina: ekonomia. Oceniając spójność koncepcji i celów kształcenia na ocenianym kierunku z dyscypliną do której kierunek przypisano można stwierdzić, iż koncepcja kształcenia i cele kształcenia wykraczają poza dyscyplinę ekonomia. Szerokie uwzględnienie w koncepcji kształcenia aspektów gospodarowania środowiskiem i gospodarki żywnościowej sugeruje potrzebę uwzględnienia dyscyplin naukowych wykraczających poza ekonomię i obszar nauk społecznych.

Program kształcenia uwzględnia postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla ocenianego kierunku *ekonomia*, w tym dla obszaru gospodarki żywnościowej, do której kierunek się odwołuje. Potwierdza to analiza zestawu proponowanych przedmiotów i ich treści kształcenia, oraz dobór aktualnej literatury w kartach przedmiotów.

Można potwierdzić, iż koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Uczelnia deklaruje, iż w odpowiedzi na zmiany struktury i potrzeb gospodarki, modyfikuje

profil naukowo-dydaktyczny. W szczególności uwzględnia się wymagania zmieniających się potrzeb rolnictwa i jego otoczenia, co znajduje odzwierciedlenie w nowo opracowanym programie studiów dla profilu praktycznego. Dostosowanie kierunku *ekonomia* do potrzeb sektora rolno-spożywczego jest zapewniane także poprzez inicjatywy współpracy uczelni z tym sektorem, takie jak „Dolny Śląsk – Zielona Dolina Żywności i Zdrowia” projekt realizowany na bazie porozumienia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Koncepcja Zielonej Doliny obejmuje działania na płaszczyznach: naukowej, edukacyjnej, biznesowej i społecznej. Program zakłada wykorzystanie zasobów intelektualnych i technologicznych, doświadczenia organizacyjnego i dobrej współpracy instytucjonalnej – między nauką, biznesem i administracją – Dolnego Śląska. Uczelnia podkreśla, iż rozwój sektora wymaga kadry zarządzającej poszczególnymi elementami złożonego procesu „od pola do stołu” i w tym kontekście profiluje kierunek studiów *ekonomia*.

Uczelnia deklaruje, iż koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku *ekonomia* studia I stopnia o profilu praktycznym oparto na doświadczeniu pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy swoją wiedzę czerpali z kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym Wydziału, jak i całej uczelni. Ponadto w dokumentacji zawarto 4 opinie na temat uruchamianego programu kształcenia. Liczba wykazanych opinii i konsultacji zewnętrznych jest raczej skromna. Można jednak dostrzec udział interesariuszy zewnętrznych w formie działalności Rady Biznesu, która jest kolegialnym organem Wydziału powoływanym przez Radę Wydziału na wniosek Dziekana (Uchwała Rady Wydziału 55/2012/2013 z dnia 16.04.2013 r.). Obecny skład Rady został wybrany na lata 2016-2020 (Uchwała Rady Wydziału 119/2016 z dnia 20.12.2016 r.). W skład Rady Biznesu oprócz Kolegium Dziekańskiego wchodzi 19 osób, reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze (przedsiębiorców, instytucje i podmioty sektora agrobiznesu), w tym wielu przedstawicieli sektora rolno-spożywczego, do którego nawiązuje koncepcja kierunku *ekonomia*. Uczelnia deklaruje, iż podczas przygotowywania programu studiów profilu praktycznego uczestniczyła także komisja programowa, w skład której wchodził przedstawiciel studentów. Ponadto konsultowała przyszły program z interesariuszami zewnętrznymi (jak np. Credit Agricole bank), a także członkami wzmiankowanej Wydziałowej Rady Biznesu (jak np. Sumi Agro Polska). Głos w dyskusji na temat nowego programu kształcenia zabierali także studenci by ostatecznie wyrazić swoją pozytywną opinię. Opinia Samorządu Studenckiego została załączona do dokumentacji.

1.2

Wstępnie efekty uczenia się zostały opisane w Raporcie samooceny w ramach charakterystyki sylwetki absolwenta. Absolwent profilu praktycznego, kierunku *ekonomia*, jest przygotowany do wykonywania zawodu ekonomisty - specjalisty w dziedzinie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi, przeprowadzania analizy informacji, a także generowania informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w kanonach nauk ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki żywnościowej. Dzięki temu może zostać zatrudniony w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) na stanowiskach wykonawczych - w kraju i za granicą. Wiedzę ekonomiczną uzupełnia podstawowymi informacjami z zakresu szeroko rozumianej gospodarki żywnościowej, co w aspekcie tzw. bezpieczeństwa żywnościowego kraju sprawia, iż absolwent kierunku *ekonomia* staje się specjalistą potrafiącym zrozumieć procesy zachodzące w globalnej gospodarce żywnościowej. Dodatkowym atutem może być fakt, iż profil praktyczny pozwoli mu na zdobycie wszechstronnej wiedzy ekonomicznej w aspekcie zastosowań w praktyce. Dzięki nabyciu znajomości języka obcego (na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy) absolwent będzie przygotowany do swobodnego poruszania się w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej. Sformułowanie sylwetki absolwenta można ocenić jako atrakcyjne z perspektywy potrzeb rynku pracy i dobrze odzwierciedlającymi przyjętą koncepcję kształcenia.

W zbiorze szczegółowych efektów uczenia się związanych z przedmiotami takimi jak: Rolnictwo a środowisko, Podstawy produkcji zwierzęcej, czy Podstawy produkcji roślinnej uwzględniono efekty nie mieszczące się w dyscyplinie ekonomia. Efekty szczegółowe przedmiotów powiązanych z rolnictwem i gospodarką żywnościową odniesiono w znacznym stopniu do efektu kierunkowego E_1P_W12: Zna strukturę organizacji i efektywność produkcji rolniczej. Zna stan produkcji roślinnej i zwierzęcej, analizuje poszczególne zabiegi agrotechniczne, ma podstawową wiedzę na temat stanu czynników determinujących funkcjonowanie i rozwój obszarów wiejskich, zna specyfikę chowu poszczególnych gatunków zwierząt, zna skutki rozwoju chowu wielkostatadnego i wpływu różnych poziomów intensyfikacji produkcji na opłacalność. Efekt ten nie powinien być przypisywany do obszaru nauk społecznych i dyscypliny ekonomia. Należy ponadto podkreślić, uwzględniając obowiązującą klasyfikację dziedzin i dyscyplin naukowych określoną w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 roku (Dz.U. poz 1818), iż efekt ten także nie mieści się dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie ekonomia i finanse. Zaleca się przeanalizowanie struktury szczegółowych efektów

uczenia się pod kątem, właściwego ich przypisania do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych. Sformułowanie w tym kontekście adekwatnych kierunkowych efektów uczenia się i przypisanie kierunku poza dyscypliną wiodącą ekonomia i finanse także do innych dziedzin i dyscyplin naukowych odpowiadających przyjętej koncepcji kształcenia.

Z przedstawionych materiałów (Raport samooceny oraz plan studiów) wynika, że uczelnia dąży do zapewnienia praktyki zawodowej. Uwzględnienie praktyki zawodowej w tym jej celów w programie kształcenia właściwie odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia na profilu praktycznym i dobrze odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Zakładane efekty uczenia się z (umiejętności, komunikowanie się i kompetencje społeczne) są generalnie właściwe dla kierunku studiów. Opracowane efekty uczenia odpowiadają 6 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zwrócić jednak należy uwagę, że uczelnia powinna też, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosować (również w dokumentacji) właściwą terminologię określając efekty zarówno na poziomie kierunku jak i przedmiotu jako efekty uczenia się. Jak wyżej wskazano jednostka dokonując przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych winna rozważyć uwzględnienie związków koncepcji kształcenia z dziedziną nauk rolniczych i w konsekwencji także włączyć do struktury efektów uczenia się również efekty w zakresie dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo.

Jak jednostka sama zwraca uwagę w Raporcie samooceny uczelnia nie dokonała jeszcze przyporządkowania prowadzonych kierunków studiów do dyscyplin (zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 214ust.1). Uczelnia zobowiązana jest dokonać przyporządkowania prowadzonych kierunków do dyscyplin naukowych do 30.09.2019 r. Przyporządkowanie to zostanie uwzględnione w programach studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 - art. 268 ust. 2 ustawy PWU-PSWiN).

Biorąc powyższe pod uwagę można zarekomendować by jednostka przypisała prowadzony kierunek *ekonomia* do dwóch dyscyplin z dwóch różnych dziedzin: dziedziny nauk społecznych, dyscypliny ekonomia i finanse oraz dziedziny nauk rolniczych, dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo.

Opracowane przez Jednostkę efekty uczenia uwzględniają umiejętności praktyczne, komunikowania się (w tym także w języku obcym z uwagi na założenie przez Jednostkę nabycia znajomości języka obcego na poziomie biegłości B2) oraz kompetencje społeczne.

Efekty uczenia się co do zasady są sformułowane właściwie z perspektywy możliwości oceny stopnia ich osiągnięcia przez studentów, są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji. Nie można tego potwierdzić co do wzmiankowanego efektu kierunkowego E_1P_W12 (treściowo związanego z dziedziną nauk rolniczych), którego zakres jest nazbyt szeroki. Można zauważyć, iż aktualnie efekty uczenia się dostosowane są do dyscypliny ekonomia i finanse. Jak zauważono już wyżej dodatkowo jednostka winna rozważyć włączenie do opisu efektów uczenia się efekty charakterystyczne dla dziedziny nauk rolniczych (rolnictwo i ogrodnictwo). W tym kontekście winna nastąpić korekta efektów uczenia się oraz dopasowanie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³ (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Można w pełni potwierdzić, iż program kształcenia na kierunku *ekonomia* studia I stopnia o profilu praktycznym ma ścisły związek z misją i strategią uczelni, która odnosi się do kształcenia studentów na rzecz wykorzystania, przekształcania, ochrony zasobów przyrody i środowiska naturalnego. Kierunek przypisano do obszaru kształcenia: obszar nauk społecznych (100%); dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina: ekonomia. Jednak jeden z kierunkowych efektów uczenia się nie mieści się w dyscyplinie ekonomia (ekonomia i finanse). Ponadto szereg szczegółowych efektów kształcenia wykracza poza wzmiankowaną dyscyplinę. Dotyczy to przedmiotów związanych z gospodarką żywnościową jak na przykład: Rolnictwo, a środowisko, Podstawy produkcji zwierzęcej, czy Podstawy produkcji roślinnej, których cele kształcenia i efekty uczenia się nie mieszczą się w dyscyplinie ekonomia (ekonomia i finanse). Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa uczelnia do 30 września 2019 jest zobowiązana przyporządkować kierunkowi do dyscypliny naukowej lub dyscyplin naukowych oraz wskazać w takim, przypadku dyscyplinę wiodącą. W tym kontekście należy podkreślić konieczność przyporządkowania kierunku adekwatnie do celów i koncepcji kształcenia.

Konstrukcja programu studiów oparta jest na przemyślanej koncepcji, posiada zidentyfikowane cele kształcenia i efekty uczenia się. Zauważyć należy, że Jednostka jest aktualnie na etapie przechodzenia z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny, rezygnacji ze studiów stopnia drugiego i prowadzeniu wyłącznie studiów pierwszego stopnia oraz dostosowywania się do zapisów nowej ustawy. Kryterium będzie w pełni spełnione po dokonaniu korekt w zakresie przypisania kierunku do dyscyplin, oraz po korekcie zakładanych efektów uczenia.

Rekomendacje:

1. Jednostka powinna dokonać właściwego przypisania kierunku do dziedzin i dyscyplin nauki zgodnie z celami i koncepcją kształcenia.
2. Zasadnym jest przeanalizowanie struktury kierunkowych i szczegółowych efektów uczenia się pod kątem właściwego ich przypisania do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych.

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

Uczelnia opracowała plan studiów, który zawiera obok wykazu przedmiotów, tworzących program studiów z uwzględnieniem semestru na których mają być prowadzone, wskazanie liczby godzin przypisanych każdemu przedmiotowi w podziale na wykład i ćwiczenia oraz informację o tym, czy przedmiot kończy się egzaminem czy zaliczeniem przedmiotu (z oceną także). Treści programowe przedmiotów ujęte są w sylabusach przygotowanych dla poszczególnych przedmiotów. Sylabusy opracowane zostały według jednolitej formuły i zawierają następujące informacje: nazwa przedmiotu, kierunek, poziom studiów, profil, rodzaj przedmiotu, semestr studiów, punkty ECTS, forma zajęć, osobę odpowiedzialną za przedmiot, język przedmiotu, wymagania wstępne, skrócony opis przedmiotu, treści kształcenia, efekty uczenia/ (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), literatura, sposób ustalenia oceny łącznej, tematyka wykładów i tematyka ćwiczeń, kalkulacja punktów ECTS.

Treści programowe wzmiankowanych przedmiotów związanych z gospodarką żywnościową uwzględniają osiąganie efektów uczenia się charakterystycznych dla innych (niż ekonomia i finanse) dziedzin i dyscyplin (a w szczególności dziedziny nauk rolniczych, dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo), podczas gdy deklarowane przez jednostkę efekty uczenia odnoszą się wyłącznie do dyscypliny ekonomia i finanse. Poza powyższą uwagę można potwierdzić, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny ekonomia (ekonomia i finanse), do których kierunek

jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności gospodarczej rynku pracy właściwego dla kierunku. Można także potwierdzić, iż są one kompleksowe i zapewniają możliwość uzyskania wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Biorąc pod uwagę treści kształcenia można potwierdzić sformułowaną już wyżej sugestię o potrzebie przypisania kierunku *ekonomia* zarówno do dziedziny nauk społecznych (dyscyplina ekonomia i finanse) jak i dziedziny nauk rolniczych (dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo).

Z przedstawionych materiałów (Raport samooceny oraz plan studiów) wynika, że uczelnia dąży do zapewnienia 12 tygodniowej (3 m-ce) praktyki zawodowej (18 punktów ECTS). Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - art. 67 ust 5. pkt 1 - program studiów o profilu praktycznym w cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2019/2020 powinien przewidywać praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 6 miesięcy – w przypadku studiów I stopnia. Niezbędne jest dostosowanie wymiaru praktyki do obowiązujących obecnie przepisów.

Studenci wizytowanego kierunku są zapoznawani z zakładanymi efektami uczenia się podczas pierwszych zajęć w danym semestrze, są one również dla każdego studenta dostępne w sylabusach przedmiotów, za pośrednictwem systemu USOS. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym treści programowe są adekwatne do kierunku studiów i umożliwiają zdobycie efektów uczenia się. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zwróciły jednak uwagę na fakt, że treści kształcenia z przedmiotów z obszaru nauk rolniczych nie są dostosowane do specyfiki kierunku *ekonomia*. Dodatkowo studenci zauważyli, że przedmioty, takie jak: Rolnictwo, a środowisko oraz Obrót środkami produkcji w rolnictwie, są prowadzone przez kilku nauczycieli akademickich, co powoduje, że treści programowe nie zawsze są spójne, część informacji się powtarza, a inne nie są omawiane w wystarczającym stopniu.

2.2

Czas trwania studiów (6 semestrów), nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów (180), jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Liczba godzin zajęć przypisanych do poszczególnych przedmiotów, z uwzględnieniem podziału na wykłady i ćwiczenia oraz z uwzględnieniem bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz samodzielnej pracy studentów zapewniają osiągnięcie przez studentów

efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych (a takie są przedmiotem oceny) liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 99 (ze 180) i spełnia warunek określony w ustawie z dnia 20 lipca 2018 - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. poz1668 określony w art. 63 ust. 1 pkt 1 zakładający, że studia są prowadzone w formie studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Sekwencja zajęć opisana w planie studiów a także dobór form i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Plan studiów obejmuje zajęcia wybieralne (z zakresu ekonomia, prawo, zarządzanie, gospodarka żywnościowa) a liczba ECTS przypisana do tych przedmiotów wynosi odpowiednio 10, 12, 12, 12, co łącznie stanowi 46 punktów i 26% punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Z Raportu samoocena wynika inny sposób przypisania punktów ECTS: 10, 10, 16, 10 co stanowi jednak także łącznie 46 punktów ECTS i 26% punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Bez względu na to, która punktacja jest prawidłowa, uwzględniając ponadto zajęcia językowe, seminaria, prace dyplomową oraz praktyki zawodowe łączna liczba punktów ECTS przypisana przedmiotom wybieralnym przekracza limit określony przepisami (min 30%).

W Raporcie samooceny znajduje się zestawienie, które z przedmiotów zostały zaliczone jako zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w łącznym wymiarze 1845 godzin i 146 pkt ECTS. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce art. 64 ust 2. Pkt 1 studia są prowadzone na profilu praktycznym powinny być tak zaplanowane, by ponad połowa punktów ECTS była przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Analizując przedstawione zestawienie z punktu widzenia spełnienia warunków ustawowych możliwa jest pozytywna ocena.

Na kierunku *ekonomia* na stopniu studia I stopnia prowadzone są zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godz. (w semestrach 2, 3, 4 i 5). Student nabywa umiejętności językowe, obejmujące terminologię nauk ekonomicznych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zgodnie z par 3 ust 1 pkt 7 Rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018r. w sprawie studiów liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS –

w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne. Przy przypisaniu kierunku wg aktualnie obowiązującej klasyfikacji do dyscypliny ekonomia i finanse dziedzina nauk społecznych, wymóg ten jest spełniony. Pomimo to w planie studiów dodatkowo uwzględniono dwa bloki zajęć przedmiotów humanistycznych obejmujących łącznie 4 pkty ECTS (po 2 dla każdego bloku). Ponadto Jednostka do grupy przedmiotów humanistycznych w Raporcie samooceny zalicza przedmioty: BHP i ergonomia – 15 godz. (1 ECTS), Ochrona własności intelektualnej 15 godz. (1 ECTS). Łącznie 6 pktów ECTS.

Kształcenie na kierunku *ekonomia* realizowane jest głównie poprzez bezpośredni kontakt studentów z nauczycielami akademickimi. Plan studiów obejmuje zajęcia prowadzone w formie e-learningu, z przedmiotu Technologie informacyjne w wymiarze 30 godz., którym przypisano 2 punkty ECTS. Dodatkowo, jak wynika z samooceny, materiały do wielu zajęć są dostępne dla studentów w formie elektronicznej, przekazywanej przez pracowników naukowo-dydaktycznych w trakcie zajęć. Niektóre z opracowań naukowych można znaleźć w e-Repozytorium Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu lub udostępniane są przez samych studentów w ramach grup dyskusyjnych na internetowych portalach społecznościowych (np. Facebook), poświęconych poszczególnym modułom przedmiotów na kierunku *ekonomia*. Liczba godzin przypisanych zajęciom z Technologii informacyjnej (30 godz zajęć, 2 punkty ECTS) nie przekracza limitów określonych w wymogach.

W opinii studentów liczba godzin zajęciowych z przedmiotów takich jak Statystyka opisowa, czy Ekonometria powinna zostać zwiększona. Wymiar godzin w/w przedmiotów można ocenić jako formalnie wystarczający, jednak warto pomimo to przeanalizować sugestie studentów, gdyż mogą one uwzględniać specyficzne dla uczelni uwarunkowania. Program studiów na kierunku *ekonomia* uwzględnia różne formy zajęć, między innymi wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, lektoraty oraz seminaria. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie zaopiniowały dobór form zajęć do treści kształcenia oraz sekwencyjność przedmiotów. Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych, w ich opinii oferta przedmiotów fakultatywnych jest odpowiednia. Opinia studentów dotycząca właściwej różnorodności form zajęć ujętych w planie studiów potwierdza ocenę całego ZO.

2.3.

Jak wynika z Raportu samooceny na kierunku *ekonomia* zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń projektowych, lektoratów oraz seminariów. Wiedzę w zakresie stosowanych form zajęć, ale także metod kształcenia i ich

zróżnicowania można czerpać z treści sylabusów, w tym treści programowych, z których wynika stosowanie różnych metod kształcenia. Stosowane metody kształcenia zostały opisane dość skromnie, bowiem w praktyce nauczyciele akademicy stosują znacznie szerszy wachlarz metod i technik kształcenia: wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna, symulacja biznesowa, analiza przypadku, dyskusja dydaktyczna, metoda projektów, metoda sytuacyjna, praca na materiałach źródłowych.

Nauczyciele akademicy (jak wynika z Raportu samooceny) w większości odbyli kursy lub studia podyplomowe obejmujące uprawnienia dydaktyczne, co znacząco wpływa na jakość prowadzonych zajęć. Pracownicy też często wyjeżdżają za granicę w ramach staży naukowo-dydaktycznych. Z wyjazdów tych też czerpią inspirację do stosowania zróżnicowanych metod kształcenia.

W trakcie wizytacji zespołu PKA przeprowadzone zostały hospitacje wybranych zajęć. Potwierdziły one wysoki poziom merytoryczny zajęć, wykorzystywanie wielu zróżnicowanych metod oraz duże zaangażowanie pracowników w proces kształcenia. Pracownicy stosują zróżnicowane metody dydaktyczne podczas zajęć, odnosząc się także do metod innowacyjnej dydaktyki.

Na wizytowanym kierunku stosowane metody kształcenia są uzależnione od charakteru zajęć oraz treści kształcenia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że metody kształcenia są różnorodne, uwzględniają samodzielne uczenie się oraz pracę w grupach poprzez dodatkowe zadania i projekty. Podczas zajęć studenci mają możliwość zdobywania umiejętności praktycznych w ramach ćwiczeń projektowych i laboratoryjnych.

Program studiów I stopnia uwzględnia obowiązkowe lektoraty z języka obcego (4 semestry). W opinii studentów w programie studiów brakuje języka obcego specjalistycznego. Wydział oferuje studentom możliwość indywidualizacji programu studiów. Zgodnie z obowiązującym na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu Regulaminem studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny plan i program studiów. Regulamin określa zasady i tryb przyznawania poszczególnych form indywidualizacji procesu studiowania. W przypadku studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz studentów z niepełnosprawnością możliwe jest indywidualne dostosowanie studiów do specyficznych potrzeb takich osób.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów w zasadzie wszystkich efektów uczenia się. W doborze metod kształcenia są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez

studentów efektów uczenia się. Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Pewne wątpliwości budzi wykorzystanie metod uczenia się w przypadku przedmiotów, które w zamiarze mają zapewnić przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Jak wyżej wskazano uczelnia przedstawiła zestaw 53 przedmiotów, które zostały zaliczone jako zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w łącznym wymiarze 1845 godzin i 146 pkt ECTS. Zgodnie z par 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018r. w sprawie studiów zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone: 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Biorąc powyższe zapisy pod uwagę, jednoznaczna ocena nie jest łatwa, bowiem wątpliwości budzi zaliczenie niektórych przedmiotów do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne z powodu braku jednoznacznego sformułowania w kartach przedmiotów metod kształcenia realizujących wzmiankowany wymóg prowadzenia zajęć w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej lub w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Wśród wyżej wzmiankowanych 53 przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne niezbędne do przygotowania do działalności zawodowej wątpliwości budzą na przykład metody przypisanie do przedmiotów makroekonomia czy mikroekonomia. W kartach przedmiotów nie wskazano metod kształcenia zapewniających przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi. Zasadne jest dokonanie szczegółowego przeglądu metod kształcenia uwzględnionych we wszystkich 53 przedmiotach traktowanych jako kształtujące umiejętności praktyczne i uzupełnienie w tych przypadkach, gdy jak we wskazanych przykładach metody takie nie są wykorzystywane.

Techniki informacyjno-komunikacyjne są wykorzystywane w ramach realizacji przedmiotu „Techniki informacyjne”. Ponadto, liczne materiały do innych zajęć są dostępne dla studentów w formie elektronicznej, przekazywanej przez pracowników naukowo-dydaktycznych w trakcie zajęć. Niektóre z opracowań naukowych można znaleźć w e-Repozytorium Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu lub udostępniane są przez samych studentów w ramach grup dyskusyjnych na internetowych portalach społecznościowych (np.

Facebook), poświęconych poszczególnym modułom przedmiotów na kierunku *ekonomia*. Stosowane metody kształcenia nastawione są na umożliwienie uzyskania kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia

Stosowane metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Z Raportu samooceny wynika, że metody kształcenia stosowane zwłaszcza na zajęciach typu praktycznego i seminaryjnego, a także konsultacje i „otwartość” pracowników pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb studentów. Pomocne w tym zakresie są również spotkania ze studentami poza obowiązującym programem studiów, do których należą np. otwarte wykłady i seminaria, spotkania z absolwentami kierunku *ekonomia* („ścieżki kariery”), spotkania z Pełnomocnikiem ds. wymiany międzynarodowej oraz współpraca z podmiotami gospodarczymi. Prowadzący zajęcia dydaktyczne są do dyspozycji studentów w godzinach konsultacji oraz zapewniony jest z nimi kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu stwierdziła gotowość udzielania wsparcia osobom zgłaszającym się do Pełnomocnika, ale też stwierdziła brak skarg ze strony osób zainteresowanych ewentualnymi problemami z metodami kształcenia.

2.4

Kierunek *ekonomia* na wydziale Przyrodniczo Technologicznym po zmianach profilu studiów na profil praktyczny posiada aktualne sylabusy dla wszystkich przedmiotów jak również dla praktyk zawodowych. Sylabusy dla praktyk zawodowych zostały przygotowane poprawnie, ujęto w nich wszystkie niezbędne informacje jak: nazwa, czas trwania praktyk, ilość punktów ECTS, forma zajęć, odpowiedzialni za praktyki, opis i treść kształcenia, do sylabusów przyporządkowano również właściwe efekty uczenia się w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Program studiów na kierunku *ekonomia* uwzględnia obowiązkowe praktyki zawodowe, w wymiarze 480 godzin. Przy czym przewidziano dwa bloki praktyk zawodowych, w II semestrze w wymiarze 160h oraz na IV semestrze w wymiarze 320h w sumie 3 miesiące dając łączną ilość punktów ECTS równą 18. Zaliczenie praktyk zawodowych przewidziane jest w okresie połowy września dlatego studenci mają możliwość wykorzystania czasu letniego na odbycie obowiązkowych praktyk. Przed rozpoczęciem praktyk Opiekun Praktyk zawodowych w porozumieniu z Kierownikiem Praktyk analizuje możliwość wykonania praktyk w miejscu

wskazany przez studenta pod kątem oczekiwanych do osiągnięcia Efektów uczenia się wynikających ze sylabusu praktyk. Podstawą weryfikacji i oceny osiągniętych przez studenta efektów uczenia się dla praktyk zawodowych jest sprawozdanie z praktyk zamieszczone w dzienniku praktyk, ocena pracodawcy oraz egzamin ustny przeprowadzany indywidualnie przez Opiekuna Praktyk. Ocenie podlega wiedza jaką nabył student podczas praktyk w zakresie rodzajów podmiotów gospodarczych, systemów zarządzania i gospodarowania, relacji między podmiotami gospodarczymi, relacjami prawnymi. Sprawdzeniu podlegają również nabyte umiejętności w obszarze technik informatycznych wspomagających proces zarządczo-ekonomiczny. W zakresie kompetencji społecznych analizie podlega głównie poziom komunikacji z otoczeniem w procesie nabywania umiejętności.

Trudno ocenić sposób i jakość dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w jej trakcie typu zadań z dwóch powodów. Po pierwsze studenci na wizytowanym kierunku są dopiero na pierwszym roku po zmianie profilu na praktyczny dlatego większość z nich jeszcze nie rozpoczęła obowiązkowych praktyk po II semestrze, po drugie zgodnie z założeniami Dziennik Praktyk jest cały czas w posiadaniu studenta podobnie jak indeks, a wgląd do niego jest w momencie zaliczenia danego etapu praktyk - wrzesień po II i IV semestrze. Obecny Opiekun Praktyk piastuje swoje stanowisko dopiero pierwszy rok dlatego nie ma jeszcze właściwego doświadczenia z lat poprzednich, jednak planowany sposób przeprowadzenia zaliczenia pokrywa się z głównymi założeniami weryfikacji praktyk zawodowych czyli sprawdzenia ich pod kątem osiągniętych efektów uczenia się.

Osobą odpowiedzialną za właściwy przebieg i ocenę praktyk zawodowych jest Opiekun Praktyk Zawodowych, jest to jedna osoba przypisana do danego kierunku studiów. Od strony formalnej praktyki, w ramach całego Wydziału, koordynuje Kierownik Praktyk reprezentujący Biuro Praktyk, Studenci wyrazili opinię, iż osoba pełniące tą funkcję Opiekuna Praktyk Zawodowych udziela im niezbędnego wsparcia w procesie realizacji praktyk.

Z uwagi na braki kadrowe oraz spore rozproszenie miejsc wykonywania praktyk uczelnia nie praktykuje zwyczaju choćby wyrывkowej hospitacji praktyk. Dlatego też trudno ocenić infrastrukturę i wyposażenie jednostki świadczącej usługę prowadzenia praktyk studenckich. Weryfikacja jednostki polega na jej ogólnym i formalnym sprawdzeniu spełnienia wymogów często na podstawie informacji zaczerpniętych z Internetu czy otoczenia gospodarczego. Natomiast uczelnia posiada ogólnie dostępną w Biurze Praktyk listę kilkudziesięciu rekomendowanych i spełniających wymogi placówek, gdzie studenci w latach poprzednich odbywali praktyki zawodowe. Są to jednostki samorządowe różnych szczebli (Urząd Wojewódzki, Marszałkowski, urzędy administracji samorządowej na szczeblu powiatu

i gminy), instytucje państwowe (Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Agencja Rozwoju Regionalnego, ZUS, KRUS), spółki Skarbu Państwa, spółki prywatne, biura rachunkowe, Gospodarstwa Rolne. Wymienione podmioty chętnie przyjmują studentów na praktyki, choć nie jest to w żaden sposób sformalizowane. Biuro Praktyk dysponuje tylko jedną umową na świadczenie praktyk zawodowych. Studenci na podstawie tej umowy przyjmowani są na praktyki w placówkach jednego z komercyjnych banków. W celu weryfikacji i poszerzania listy placówek, gdzie można odbyć odpowiednią praktykę zawodową, studenci po odbyciu praktyk proszeni są o uczestnictwo w ankiecie oceniającej miejsce odbycia praktyk. Ankieta jest dobrowolna, co niestety przekłada się na stosunkowo niską frekwencję. Na podstawie opinii studentów można stwierdzić, iż dotychczas osoby studiujące na kierunku *ekonomia* same znajdowały miejsca realizacji praktyki. Studenci potwierdzili, iż jednostka dysponuje gotową bazą instytucji, w których studenci mogliby realizować praktyki zawodowe, jednakże nie wszyscy studenci o tym wiedzą. Rekomenduje się przedstawianie studentom listy instytucji, w których mogą realizować praktyki przed ich rozpoczęciem. Studenci wyrazili przekonanie, iż nie mają możliwości oceny modułu praktyk oraz osób sprawujących nad nim nadzór w sposób sformalizowany, istnieje jedynie możliwość zgłaszania ewentualnych uwag do władz jednostki.

Dobłą praktyką stosowaną na całym Wydziale jest organizacja obowiązkowego spotkania informacyjnego dotyczącego praktyk zawodowych. Podczas spotkania studentom prezentuje się i omawia wymogi formalne związane z przystąpieniem do praktyk zawodowych. Ponadto na stronie internetowej uczelni zamieszczono tzw. „Założenia organizacyjne i program praktyki zawodowej dla studentów...”, wzory dokumentów wraz instrukcjami ich wypełnienia. W zamieszczonej dokumentacji – w założeniach organizacyjnych, sprecyzowane są informacje o miejscu wykonania praktyk, w szczególności są to instytucje państwowe, dla przedsiębiorstw określono kryteria ich wyboru jak np. wielkość przedsiębiorstwa, rodzaj prowadzonej działalności, sposób ewidencjonowania finansowego (tylko pełna księgowość). Określono również cele praktyk, które mówią o nabyciu wiedzy i umiejętności identyfikacji oraz analizowania problemów z zakresu: podstaw prawnych funkcjonowania jednostki organizacyjnej, współpracy z podmiotami zewnętrznymi, zarządzania przedsiębiorstwem lub instytucją, realizowania głównych zadań przez jednostkę organizacyjną, oceny wyników produkcyjnych i finansowych w przedsiębiorstwie. Przedstawiono również zestaw zagadnień tematycznych do opanowania na praktyce zawodowej i koniecznych do jej zaliczenia.

W opinii osób obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym moment realizacji praktyk instytucjonalnych nie jest odpowiedni, ponieważ nie posiadają jeszcze odpowiedniej wiedzy oraz mają problem ze znalezieniem miejsca odbywania praktyki.

Można potwierdzić, iż zakładane cele i efekty uczenia się, treści programowe, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się dla ocenianego kierunku studiów. Natomiast wymiar praktyki i przyporządkowana liczba punktów ECTS powinny zostać dostosowane do obowiązujących przepisów.

2.5.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest określona w Organizacji roku akademickiego (dla roku akademickiego 2018/2019 - https://www.upwr.edu.pl/studenci/20101/kalendarz_akademicki.html), szczegółowy rozkład zajęć ujęty jest na planie zajęć (materiały dołączone do Raportu samooceny Jednostki). Studia na kierunku *ekonomia* na poziomie I stopnia realizowane są wyłącznie w systemie stacjonarnym. Zgodnie z Raportem samooceny zajęcia dydaktyczne zaplanowane są na pięć dni w tygodniu. Większość z nich odbywa się nie później niż do godziny 18.00-19.00. Rozkład zajęć uwzględnia krótkie przerwy między wykładami i ćwiczeniami. Studenci z reguły mają jeden dzień wolny, bez zajęć obowiązkowych. Wykłady z poszczególnych przedmiotów planowane są zazwyczaj w godzinach przedpołudniowych. Plany zajęć podawane są do wiadomości studentów najpóźniej 10 dni przed rozpoczęciem kolejnego semestru, w celu umożliwienia studentom zapisów na zajęcia ogólnouczelniane: języki obce, wychowanie fizyczne, przedmioty humanistyczne.

Zarówno organizacja roku akademickiego, jak i szczegółowe tygodniowe grafiki zajęć umożliwiają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz wskazują, że wystarczająca jest ilość czasu przeznaczonego na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, co umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu (nie tylko z roku I) harmonogram zajęć nie zawsze jednak jest dostosowany do potrzeb studentów kierunku *ekonomia*. Zdarzają się przypadki, w których liczba godzin zajęciowych jest bardzo nierównomiernie rozłożona pomiędzy poszczególne dni tygodni (10 godzin zajęć jednego dnia na studiach stacjonarnych), a także przypadki długich przerw pomiędzy zajęciami. Rekomenduje się dostosowanie harmonogramu zajęć do potrzeb studentów kierunku *ekonomia*.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka określiła i realizuje program studiów dla ocenianego kierunku studiów (*ekonomia* I stopień, studia stacjonarne o profilu praktycznym). W ramach tego programu studiów ujęte są: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się. Program studiów na kierunku uwzględnia właściwy obowiązkową praktykę zawodową w wymiarze 480 godzin. Wymiar praktyki powinien dla nowego naboru być dostosowany w obowiązujących przepisów.

Dla ocenianego kierunku prawidłowo zostały opracowane sylabusy dla każdego zajęć, w tym praktyk i obejmują wszystkie podstawowe elementy. Określono również jasno i precyzyjnie formę i miejsce odbycia praktyk, sposób zaliczenia. Dodatkowo Biuro Praktyk posiada listę rekomendowanych miejsc odbycia praktyk

Studenci wizytowanego kierunku są zapoznawani z zakładami efektami uczenia się. Treści programowe są adekwatne do kierunku studiów i umożliwiają studentom zdobycie efektów uczenia się. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zwróciły uwagę na fakt, że treści kształcenia przedmiotów z obszaru nauk rolniczych nie są dostosowane do specyfiki kierunku *ekonomia*. Na wizytowanym kierunku stosowane są różnorodne metody kształcenia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się oraz pracę w grupach. Podczas zajęć studenci mają możliwość zdobywania umiejętności praktycznych w ramach ćwiczeń projektowych i laboratoryjnych, choć zapisy dotyczące metod kształcenia w kartach przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne nie zawsze odzwierciedlają potrzebę uwzględniania metod kształcenia zapewniających przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi. Program studiów uwzględnia obowiązkowe lektoraty z języka obcego. Wydział oferuje studentom możliwość indywidualizacji programu studiów i dostosowania go do specyficznych potrzeb danej osoby. Harmonogram zajęć nie zawsze jest dostosowany do potrzeb studentów kierunku *ekonomia*.

Rekomenduje się:

1. W związku z rekomendowanymi wyżej (kryterium 1) potrzebami korekty zakładanych efektów uczenia się rekomenduje się dopasowanie do zmienionych efektów uczenia się treści programowych.
2. Rekomenduje się właściwą identyfikację przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne/zawodowe (w wymiarze określonym ustawą) oraz właściwy opis metod kształtowania umiejętności praktycznych w ramach tych przedmiotów w sylabusach.
3. Dla cyklu rozpoczynającego kształcenie w roku akademickim 2019/2020 należy dostosować wymiar praktyk do przepisów określonych w art.67 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dodatkowo należy rozważyć aby uczelnia była w posiadaniu dokumentacji praktyk zawodowych – Dziennika Praktyk w celu możliwości ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Warunki rekrutacji zostały opisane w regulaminie studiów, Raporcie samooceny oraz w Uchwale nr 123/2018 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 grudnia 2018 roku. Kwalifikacja kandydatów na studia I stopnia odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości, pod uwagę brane są wyniki z języka polskiego i języka obcego oraz do wyboru z jednego z przedmiotów: biologii, chemii, fizyki, geografii, informatyki, matematyki. Zasady te nie budzą zastrzeżeń. Także w opinii studentów, obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym, proces rekrutacyjny jest przejrzysty, wszystkie niezbędne informacje dla kandydatów są publicznie dostępne, a liczba przyjmowanych osób jest dostosowana do potencjału dydaktycznego kierunku *ekonomia*. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość potwierdzania efektów uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

W ramach procesu dyplomowania studenci przygotowują pracę dyplomową pod kierunkiem promotora podczas seminarium. Studenci mają możliwość wyboru promotora oraz tematu pracy dyplomowej. Po przyjęciu pracy przez promotora jest ona sprawdzana przy użyciu programu antyplagiatowego i kierowana do recenzji. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym proces dyplomowania funkcjonuje prawidłowo.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów jak i w systemie uczelni wyższych są regulowane Uchwałą nr 34/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego z dnia 22 maja 2015r. Zapisy Uchwały nr 34/2015 Senatu UPWr odnoszą się do efektów uczenia się zdobytych w sposób zorganizowany lub niezorganizowany instytucjonalnie, poza systemem studiów (paragraf 1, punkt 1). Analiza zapisów Uchwały potwierdza, iż zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i w systemie studiów oraz oceny ich adekwatności w obszarze odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Wprawdzie nie zostały w Uchwale wskazane bezpośrednio efekty uczenia się uzyskane w uczelni zagranicznej, ale też nie zostały one wykluczone, a kategoria uczelni zagranicznych mieści się w pojęciu sposobu zorganizowanego zdobywania efektów uczenia się. W Procedurze potwierdzania efektów uczenia się (paragraf 1 punkt 5 i 6) zawarte jest stwierdzenie, że to podstawowa jednostka organizacyjna (wydział) prowadzi procedurę i uwzględnia efekty uczenia się adekwatnie do kierunku, poziomu i profilu kształcenia, na który dana osoba aplikuje. Uczelnia opracowała adekwatne załączniki do omawianej Uchwały takie jak: „Wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych w systemie zorganizowanym lub niezorganizowanym instytucjonalnie, poza systemem studiów”, „Umowa na świadczenie usług edukacyjnych związanych z przeprowadzeniem przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu potwierdzenia efektów uczenia się”, „Protokół Wydziałowej Komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się”, „Zaświadczenie Wydziałowej Komisji Potwierdzania Efektów Uczenia się”. Analiza tych wszystkich dokumentów wraz z Uchwałą nr 34/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego pozwala potwierdzić, iż zostały zapewnione możliwości identyfikacji efektów uczenia uzyskanych w sposób zorganizowany w systemie studiów lub niezorganizowany instytucjonalnie, poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania zostały opisane w raporcie samooceny, ale też są przedmiotem regulacji zawartych w szczególności w Regulaminie studiów (rozdział 19 oraz 20 i 21) - załącznik do uchwały nr 50/2014 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Regulaminie wyboru i realizacji prac dyplomowych obowiązujący na Wydziale Przyrodniczo-

Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2018/2019 oraz na studiach niestacjonarnych II stopnia, w roku akademickim 2019/2020 zatwierdzony uchwałą Rady Wydziału nr 113/2018 w dniu 20.11.2018r., w dokumencie zatytułowanym „Wymogi i zasady pisania prac licencjackich na kierunku *ekonomia* Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” oraz wykazu proponowanych tematów prac dyplomowych a także w wykazie pytań na egzamin licencjacki w 2018 roku na kierunku *ekonomia*. W dokumencie „Wymogi i zasady pisania prac licencjackich...” określono, iż praca licencjacka może być: 1. rozwiązaniem wybranego problemu, 2. projektem, 3. studium przypadku, 4. raportem z badań empirycznych. Założenia te odpowiadają potrzebom ocenianego kierunku praktycznego. Z dokumentu przytoczonych „Wymogów i zasad pisania...” wynika, iż w każdym przypadku praca licencjacka ma mieć charakter rozwiązania praktycznego problemu przez studenta. Biorąc pod uwagę analizę wszystkich cytowanych dokumentów można potwierdzić, iż procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów dla ocenianego kierunku.

3.2.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zawarte są w zasadach obowiązujących w ramach Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonującego na mocy Uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 96/2012 z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Zarządzenia Rektora nr 145/2017 z dnia 25 września 2017r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, w Regulaminie studiów obowiązujący na mocy Uchwały nr 26/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 24 kwietnia 2015 roku, w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz w Raporcie samooceny. Informacje uzyskane na podstawie analizy powyższych dokumentów zostały przez ZO uzupełnione w trakcie wizytacji o przegląd prac etapowych z wybranych przedmiotów, wybranych prac dyplomowych oraz o rozmowę z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu.

Z Raportu samooceny wynika, że system weryfikacji efektów uczenia obejmuje następujące elementy: system oceny prac zaliczeniowych i egzaminów, system weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku praktyk zawodowych, proces dyplomowania oraz system monitorowania karier zawodowych na rynku pracy. Weryfikacja efektów uczenia studentów obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, których uzyskanie związane jest z danym przedmiotem.

Zasady oceny studentów reguluje też Regulamin studiów obowiązujący na mocy Uchwały nr 26/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 24 kwietnia 2015 roku, w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Regulamin ten opisuje szczegółowe wymagania dotyczące: przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń ćwiczeń z przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń z przedmiotów, które nie kończą się egzaminem, a także kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowaną skalę ocen. Narzędzia stosowane do oceny uzyskanych przez studenta efektów uczenia się związane są z realizowanymi formami prac etapowych.

Przyjęte i stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się opisane zostały w sylabusach poszczególnych przedmiotów, ale też zostały opisane w Raporcie samooceny. Na metody te składają się prace sprawdzające i prace zaliczeniowe, prace projektowe, prace projektowe typu *case study* mające na celu weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji. Organizacyjnie za walidację (weryfikację) efektów uczenia się odpowiedzialny jest nauczyciel akademicki, któremu zlecono realizację przedmiotu w danym roku akademickim. Szczegółowy sposób weryfikacji efektów uczenia się z poszczególnych przedmiotów jest określony w sylabusie przedmiotu, który prowadzący przedstawia studentom podczas pierwszych zajęć. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są odpowiednio dostosowane do treści i celu przedmiotu, uwzględniają zasady sprawiedliwości, a także są pomocne w procesie uczenia się. W opinii studentów system sprawdzania oraz oceniania efektów uczenia się jest przejrzysty, nauczyciele akademicy szczegółowo przedstawiają go podczas pierwszych zajęć dydaktycznych w danym semestrze. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zwróciły jednak uwagę na fakt, że zaliczenia często nie odbywają się na ostatnich zajęciach, a ich terminy są ustalane przez prowadzących bez porozumienia ze studentami. Taka sytuacja powoduje, że występują przypadki, gdy zaliczenia odbywają się w terminach niedostosowanych do potrzeb studentów. W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych dotyczących systemu sprawdzenia i

oceniania efektów uczenia się studenci mają możliwość zgłaszania ewentualnych zastrzeżeń bezpośrednio do nauczycieli akademickich, a także do władz jednostki.

Sformułowane w dokumentach, a szczególnie w Regulaminie studiów ogólne i uniwersalne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. W ramach systemu weryfikacji uwzględniono możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Ponadto szczególne zapisy Regulaminu studiów (rozdział 26, paragraf 53) określają zasady wspierania kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. W trakcie wizytacji ZO Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu stwierdziła gotowość udzielania wsparcia osobom zgłaszającym się do Pełnomocnika, ale też stwierdziła brak skarg ze strony osób zainteresowanych ewentualnymi problemami z realizacją planu studiów.

Regulacje dotyczące weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Z Regulaminu studiów (paragraf 26) wynika obowiązek nałożony na osoby odpowiedzialne za przedmiot do wprowadzenia wyników prac etapowych do systemu informatycznego a student jest zobowiązany do monitorowania wyników swoich zaliczeń i egzaminów zarejestrowanych w systemie informatycznym.

Sformułowane ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się - z Regulaminu studiów wynika szereg takich mechanizmów (paragraf 20 – możliwość złożenia odwołania przez studenta w sprawie oceny z zaliczenia, par 26 – możliwość złożenia odwołania przez studenta w sprawie wpisanych ocen do systemu informatycznego, par 28 regulujący zasady postępowania w przypadku egzaminów komisyjnych).

Przyjęte i stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Świadczą o tym zaproponowane w kartach przedmiotów odrębnie metody oceny adekwatne do weryfikacji umiejętności, jak na przykład: Rozwiązywanie ćwiczeń i kasusów, czy Ocena analiz i opracowań wykonywanych w ramach pracy indywidualnej. Choć należałoby zalecić ich

ponowną weryfikację w ślad za rekomendowanymi wyżej modyfikacjami zapisów dotyczących metod kształcenia w przypadku przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne.

Przewidziano możliwość sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, w tym języka specjalistycznego. Uczelnia zapewnia możliwość przystąpienia do egzaminów na poziomie B2..

Z Raportu samooceny wynika, że na kierunku *ekonomia* prowadzone są też zajęcia z przedmiotu „Technologia informacyjna” w systemie zdalnym tzw. e-learning. Realizowane są one przez Platformę Kształcenia Zdalnego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Na platformie jest umieszczona elektroniczna lista obecności, na którą studenci cotygodniowo mają obowiązek się odznaczać. Studenci mogą też komunikować się ze sobą i prowadzącym za pomocą forum naukowego bądź bezpośrednio wysyłając wiadomość tekstową. Mogą również dzielić się swoimi przemyśleniami na "ocenianej liście dyskusyjnej". Każda zamieszczona tam wypowiedź jest oceniana przez prowadzącego. Przedmioty podzielone są na moduły. Każdy moduł kończy się quizem, który studenci mają obowiązek zaliczyć w określonym czasie. Zaliczenie poszczególnego quizu generuje hasło, które jest przepustką do kolejnego quizu. Aby zostać dopuszczonym do kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru, należy mieć zaliczone wszystkie quizy na >60%. Kolokwium zaliczeniowe jest organizowane już w formie tradycyjnej.

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika również, że wybrane moduły określonych przedmiotów też są prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W budynku Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UPWr znajduje się biuro Centrum Kształcenia na Odległość, w którym (jak wynika z deklaracji ich pracowników) znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczone dla studentów.

3.3.

Dokumenty stanowiące potwierdzenie zdobycia przez studenta założonych w programie efektów uczenia się są archiwizowane w jednostkach Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zgodnie z Zarządzeniem 45/2017 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie określania dokumentacji programu kształcenia oraz zasad dotyczących procesu dydaktycznego w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Obowiązkiem nauczycieli akademickich jest przechowywanie przez okres jednego roku od zaliczenia/egzaminu prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych, prac projektowych w formie papierowej lub elektronicznej. Prace dyplomowe, protokoły i recenzje

przechowywane będą w archiwach Uczelni przez okres 50 lat. Sprawozdania z walidacji efektów uczenia się na kierunku oraz protokoły z hospitacji przechowywane będą w zasobach dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Władze Wydziału Przyrodniczo-Technicznego przedłożyły prace etapowe i egzaminacyjne oraz prace dyplomowe (prace dyplomowe dotyczyły profilu ogólnoakademickiego). Członkowie Zespołu Oceniającego mieli możliwość zapoznania się z ich konstrukcją i zawartością. Wyniki przeglądu prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych zawarte są w załącznikach do niniejszego raportu. Podkreślić należy, że analizowane przez członków ZO materiały zawierały prace etapowe i egzaminacyjne, ale też zasady oceny tych prac oraz wskazanie efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) jakie dane fragmenty prac pozwalają osiągnąć. Stanowi to przykład dobrych praktyk, jakie warto kontynuować, ale też wdrażać w innych jednostkach.

Dzienniki praktyk, w trakcie wizytacji nie były dostępne. Dzienniki praktyk po zaliczeniu praktyki są oddawane studentom. Tym samym nie są archiwizowane. Student oddaje dziennik dopiero po zakończeniu kształcenia.

Efekty uczenia się są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Monitoring taki jest prowadzony przez uczelniane Biuro Karier – Monitoring Losów Absolwentów. W tym celu wykorzystywany jest portal internetowy przeznaczony do monitorowania karier zawodowych Absolwentów Uczelni. Portal powstał w ramach projektu realizowanego przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu pt. „PI – Monitoring losów absolwentów w kontekście dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy i wymogów rynku pracy”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Portal oparty jest na zasadzie wzajemnych korzyści - skupia Studentów, Absolwentów, Pracowników Uczelni oraz środowisko Pracodawców. Jego głównym celem jest umożliwienie wzajemnej wymiany poglądów, doświadczeń oraz dobrych praktyk dotyczących funkcjonowania rynku pracy. Stanowi źródło wiedzy branżowej, zarówno dla środowiska akademickiego, jak i dla pracodawców. Studenci i Absolwenci mogą nawiązywać kontakty niezbędne do wejścia na rynek pracy, uczestniczyć w szkoleniach e-learningowych, Pracodawcy natomiast pozyskać kompetentnego pracownika, a władze Uczelni zdobyć cenną wiedzę na temat losów

zawodowych swoich absolwentów, dzięki której mogą dostosowywać ofertę edukacyjną Uczelni do aktualnych i przyszłych wymogów rynku pracy.

Na podstawie dokonanego przeglądu prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz prac dyplomowych można stwierdzić, że rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse, do której kierunek jest przyporządkowany. Charakter prac zaliczeniowych odpowiada także a także praktyce w obszarze działalności zawodowej właściwym dla ocenianego kierunku.

W odniesieniu do prac dyplomowych, pomimo ogólnej pozytywnej ich oceny, można sformułować sugestię o potrzebie zwrócenia większej uwagi przez promotorów na stosowanie przez studentów bardziej pogłębionego podejścia do wyводу prowadzonego zarówno w części teoretycznej, jak i empirycznej.

W latach 2016 – 2018 zostało przygotowanych i opublikowanych co najmniej 22 publikacje naukowe, których współautorami byli studenci. Uczelnia załączyła wykaz do Raportu samooceny. Tematyka opublikowanych prac odnosi się np. do zagadnień podatku dochodowego w rolnictwie, przewagi konkurencyjnej, benchmarkingu, gospodarstw agroturystycznych, satysfakcji konsumentów. Tematyka opracowań mieści się w zakresie ekonomii (dziedzina nauk społecznych, dyscyplina ekonomia i finanse) z uwzględnieniem specjalności Ekonomia gospodarki żywnościowej (dziedzina nauk rolniczych, dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Zapisy Uchwały nr 123/2018 oraz Regulaminu studiów są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Zapisy Uchwały nr 34/2015 Senatu UPWr zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury

uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Sformułowane ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością; zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen; określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie; umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Archiwizacja prac etapowych jest prowadzona w sposób wzorcowy, zawiera zasady oceny tych prac oraz wskazanie efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) jakie dane fragmenty prac pozwalają osiągnąć. Stanowi to przykład dobrych praktyk, jakie warto kontynuować, ale też wdrażać w innych jednostkach.

Rekomendacje:

Sugeruje się, aby opiekunowie prac licencjackich przywiązywali większą wagę do ich jakości, ze szczególnym uwzględnieniem formułowania celu prac i zastosowaniem bardziej pogłębionego podejścia studentów piszących prace do sposobu rozwiązania postawionych zadań badawczych szczególnie w ujęciu empirycznym co będzie kluczowe z punktu widzenia przyjętego obecnie praktycznego profilu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Forma prowadzonej dokumentacji weryfikacji efektów uczenia się - podkreślić należy, że analizowane przez członków ZO w trakcie wizytacji materiały zawierały prace etapowe i egzaminacyjne, ale też zasady oceny tych prac oraz wskazanie efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) jakie dane fragmenty prac pozwalają zweryfikować. Stanowi to przykład dobrych praktyk, jakie warto kontynuować, ale też wdrażać w innych jednostkach.

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia* aktualny i udokumentowany dorobek w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse posiada 19 nauczycieli akademickich (kadra ta nie dysponuje doświadczeniem zawodowym) natomiast doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku *ekonomia* posiada 4 nauczycieli akademickich reprezentujących nauki rolnicze. Powyższy stan umożliwia w stopniu wystarczającym prawidłową realizację zajęć na I roku studiów I stopnia profilu praktycznego, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych jednakże rekomenduje się zwiększenie liczby nauczycieli akademickich reprezentujących nauki ekonomiczne. Ponadto rekomenduje się, aby zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne były w szerszej skali prowadzone przez kadrę z doświadczeniem zawodowym. W zajęciach semestru zimowego i letniego doświadczeniem tym dysponowały dwie osoby - prowadząc przedmiot Technologia informacyjna (laboratorium) oraz Matematyka (ćwiczenia). Zasadność tego postulatu jest wzmocniona przez obecność w większości sylabusów elementów praktycznych w wymiarze ekonomiczno-rynkowym, tj. analiz dotyczących sytuacji zbliżonych do warunków rzeczywistych. Dotyczy to przedmiotu, Podstawy prawa, Rachunkowość elektroniczna, Statystyka opisowa, Prowadzenie działalności gospodarczej, Polityka społeczna, Ekonometria, Analiza rynku, Matematyka finansowa, Marketing w gospodarce żywnościowej. Warto jednakże rozszerzyć w formach i kryteriach oceny studentów prace/projekty, które

rozwijają umiejętności i kompetencje o charakterze praktycznym (nie tylko egzaminy/ testy, które weryfikują stan wiedzy studentów).

Wydział przedstawił listę 83 nauczycieli akademickich stanowiących kadre kierunku *ekonomia*: 13 osób z tytułem naukowym profesora, w tym 4 osoby z dorobkiem w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse; 15 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, w tym 1 posiada dorobek w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse ; 41 osób ze stopniem naukowym doktora, w tym 13 osób w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz 14 osób z tytułem magistra (w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse – 1 osoba). Pozostali nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy w dziedzinie nauk rolniczych, inżynieryjnych, prawnych oraz matematyki. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację programu studiów na I roku. Biorąc jednak pod uwagę dorobek publikacyjny oraz doświadczenie zawodowe kadry przedmioty obiektywnie związane z dziedziną nauk rolniczych w zakresie rolnictwa i ogrodnictwa mogą zostać prawidłowo obsadzone w całym toku kształcenia, natomiast mogą wystąpić jednocześnie niedobory kadry dydaktycznej posiadającej dorobek w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której aktualnie przyporządkowano kierunek studiów *ekonomia*.

Większość kadry posiada odpowiednie kompetencje dydaktyczne (dane z CV). Większość kadry dysponuje bogatym wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym w licznych przypadkach wzmocnionym także ukończeniem dodatkowych form edukacyjnych związanych z podnoszeniem kompetencji dydaktycznych.

Stwierdza się nieprawidłową obsadę zajęć w przypadku przedmiotu: Podstawy zarządzania, Podstawy prawa, Etyka biznesu. Powodem tej oceny jest brak aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego z zakresu prowadzonych przedmiotów.

Nie zidentyfikowano przykładów nadmiernych obciążeń godzinowych. Natomiast obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Wykładowca, który prowadzi kształcenia w formie *blended learning* (przedmiot „Technologia informacyjna”) posiada odpowiednie kompetencje.

4.2

Dobór kadry jest transparentny: zatrudnienie na określonym stanowisku wymaga spełnienia szczegółowo wskazanych kryteriów.

Nauczyciele akademicy są poddawani ocenom okresowym. W ostatniej ocenie za lata 2015-2016 negatywna ocena w zakresie działalności naukowej skutkowałą całościową oceną

negatywną. W ocenach przeprowadzanych co 2 i 4 lata uwzględnia się wyniki ankietyzacji studentów. W przypadku niskich ocen, dziekan przeprowadza rozmowę wyjaśniającą. Przy zatrudnieniu na stanowisku starszego wykładowcy wymagane są wysokie oceny studentów. Systematyczna ocena wyników pracy kadry prowadzona jest w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, a uzyskanie oceny negatywnej wiąże się z konsekwencjami regulowanymi przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i uchwałą Senatu UPWr. Dla osób najbardziej aktywnych naukowo przyznawane są dodatki do pensji (15% najbardziej aktywnych osób) oraz nagrody; nauczyciele akademicki są motywowani do składania wniosków o granty i fundusze pozauczelniane (NCN i NCBiR) oraz z UE. Realizowana w Uczelni polityka kadrowa sprzyja rozwojowi nauczycieli akademickich: w latach 2013-2017 na WP-T odbyły się obrony 46 prac doktorskich, których promotorami byli pracownicy Wydziału. Z perspektywy potrzeb kadrowych kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym można zauważyć, brak uwzględnienia w kryteriach oceny dorobku zawodowego nauczycieli akademickich. Można przytoczyć ponownie wcześniej wskazaną informację, iż wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia* doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku *ekonomia* posiada 4 nauczycieli akademickich. Należy rekomendować uwzględnienie w kryteriach oceny kadry dydaktycznej posiadania doświadczenia zawodowego.

W latach 2013-2017 na Wydziale przeprowadzono 13 postępowań habilitacyjnych, a dwóch pracowników habilitowało się poza Wydziałem, natomiast w 2018 r. były to trzy kolejne osoby. W analizowanym okresie na Wydziale przeprowadzono także 8 postępowań o nadanie tytułu profesora, w tym dla trzech osób spoza Wydziału. Jedna osoba uzyskała tytuł profesora poza Wydziałem.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji: wprawdzie nie sformułowano określonych procedur, ale w Uczelni prowadzone są odpowiednie szkolenie (w tym obowiązkowe) np. dotyczące nadużyć. W przypadkach szczególnie drażliwych Rektor powołuje odpowiednie komisje.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich po zakończeniu cyklu zajęć dydaktycznych. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów prowadzona jest w formie elektronicznej poprzez system USOS i obejmuje wszystkie zajęcia przewidziane w planie studiów. *Ankieta oceny zajęć dydaktycznych i prowadzącego zajęcia* zawiera pytania dotyczące przekazywanych treści, sposobu prowadzenia zajęć, postawy i rzetelności prowadzącego oraz sposobu oceniania. Poszczególne obszary są oceniane za pomocą pięciopunktowej skali

satysfakcji. W kwestionariuszu znajduje się również miejsce na dodatkowe uwagi i sugestie studentów. W przypadku negatywnych wyników danego nauczyciela akademickiego Władze Wydziału przeprowadzają rozmowę mającą na celu poprawę jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili opinię, iż dostrzegają zmiany wynikające z wypełniania ankiet. Wyniki ankiet nie są publicznie dostępne. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich. Rekomenduje się publikowanie zagregowanych wyników Ankiety oceny zajęć dydaktycznych i prowadzącego zajęcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Ocena stopnia spełnienia kryterium (kryterium spełnione) przez jednostkę prowadzącą kształcenie na kierunku *ekonomia* uzasadniona jest realizującą podstawowych wymagań w tym zakresie. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uchybienia w zakresie obsady zajęć wystąpiły w przypadku przedmiotów: Podstawy zarządzania, Podstawy prawa, Etyka biznesu. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Jednocześnie należy zauważyć niedostateczne uwzględnienie w kryteriach oceny doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich, co ma szczególne znaczenie z perspektywy praktycznego profilu kształcenia.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich w formie ankiet elektronicznych. W przypadku negatywnej oceny danego nauczyciela przez studentów jednostka podejmuje działania w celu poprawy jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Wyniki ankiet nie są publicznie dostępne. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich.

Rekomenduje się:

1. Uwzględnienie w kryteriach oceny kadry dydaktycznej posiadania doświadczenia zawodowego.
2. Publikowanie zagregowanych wyników Ankiety oceny zajęć dydaktycznych i prowadzącego zajęcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

5.1

Wizytacja bazy dydaktycznej Instytutu Nauk Ekonomicznych, który ma siedzibę w Centrum Naukowo-Dydaktycznym przy pl. Grunwaldzkim 24A skłania do wniosku, że pracownia komputerowa (sala 453), pozostałe sale (m.in. wizytowana sala 144, sala 414 czy sala 451, która posiada nowoczesne i sprawne stanowiska komputerowe), są wyposażone zgodnie z potrzebami procesu dydaktycznego (laptop, projektor), i zapewniają prawidłową realizację zajęć (w tym kształtujących właściwe umiejętności praktyczne). Wystarczająca liczba sal ćwiczeniowych i seminaryjnych umożliwia prowadzenie zajęć w małych grupach. Zapewniono pełną infrastrukturę informatyczną: jest dostęp do sieci w całym budynku, zagwarantowano podstawowe oprogramowanie typu Word, Excell, czy pakiet STATISTICA, które umożliwiają prowadzenie zajęć z wykorzystaniem technik informacyjno-komunikacyjnych. Z uwagi na profil praktyczny studiów warto rozważyć zainstalowanie oprogramowania klasy Business Intelligence, Microsoft Power BI, Tableau, środowisk deweloperskich (Intelli IDEA). Sala Centrum Kształcenia na odległość (p. 138) jest dostępna także dla studentów, posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń są dostosowane do liczby studentów, umożliwiając samodzielne wykonywanie przez nich zadań. Elektroniczny system rezerwacji ułatwia uzyskiwanie dostępu do sal ze specjalistycznym oprogramowaniem.

Lokalizacja biblioteki i czytelnicy Instytutu Nauk Ekonomicznych (godziny otwarcia, liczba miejsc) zapewnia dobre warunki korzystania z zasobów w formie tradycyjnej: dostęp do 19 prenumerowanych czasopism oraz około 4220 woluminów. Obecnie trwa digitalizacja tych zbiorów. Ponadto studenci mają możliwość skorzystania z zasobów Biblioteki Głównej

i Czytelni, mieszczącej się przy ul. Norwida 29, która prowadzi katalog swoich zasobów w wersji elektronicznej oraz umożliwia dostęp do katalogów m. in. Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT) oraz katalogu KARO (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich). Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami dydaktyki oraz zawierają pozycje wskazane w sylabusach (listę publikacji zamieszczono w materiałach do Raportu samooceny).

Budynki dydaktyczne Uczelni (w tym Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego) posiadają rozwiązania architektoniczne ułatwiające funkcjonowanie studentów z niepełnością narządów ruchu, wadami wzroku i słuchu. W budynku znajdują się toalety na każdym z pięter (damskie, męskie, dla osób niepełnosprawnych), windy ułatwiające przemieszczanie się po piętrach budynku.

Dla przedmiotu „Technologia informacyjna” prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia w formie blended learning (zapewniona jest synchroniczna i asynchroniczna komunikacja między studentami i nauczycielem). Zajęcia są realizowane przez Platformę Kształcenia Zdalnego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Zasób czasopism elektronicznych tworzą serwisy: EBSCO, Elsevier (Science Direct), Springer, Wiley, Taylor & Francis Online Journal Collections, Oxford University Press, Cambridge Journals, JSTOR, JoVE (Journal of Visualized Experiments), Science, Nature, Scopus, Web of Science; zasób książek elektronicznych tworzą: Elsevier (Science Direct), Knovel, RSC Master Book Collection, Springer, Wiley oraz IBUK oferujący dostęp do książek w języku polskim.

Dla osób z niepełnością stosuje się udogodnienia w korzystaniu z bibliotek.

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana do prowadzenia kształcenia na wizytowanym kierunku jest dostosowana do potrzeb studentów. komputerowe, duża aula oraz laboratoria. W każdej z tych sal znajduje się biała tablica suchościeralna oraz zestaw komputerowy dla nauczyciela. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym infrastruktura uczelni w większości umożliwia realizację zakładanych efektów uczenia się. Podczas zajęć w pracowniach komputerowych zdarzają się przypadki, że nie każdy student ma swoje własne stanowisko pracy, ponieważ część komputerów nie funkcjonuje prawidłowo, co powoduje konieczność, aby studenci wykonywali zadania w parach. Rekomenduje się dostosowanie ilości prawidłowo funkcjonującego sprzętu do liczby studentów. Wielkość i liczba sal z punktu widzenia studentów dostosowana jest do ich potrzeb. W budynku Wydziału dostępny jest Internet bezprzewodowy, jednakże nie funkcjonuje on prawidłowo. Internet bezprzewodowy nie działa we wszystkich salach. Rekomenduje się

udoskonalenie Internetu bezprzewodowego, tak aby był on dostępny we wszystkich pomieszczeniach. Wydział Przyrodniczo-Technologiczny przystosowany jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Budynek posiada windy ułatwiające przemieszczanie się po piętrach budynku oraz odpowiednio przystosowane toalety.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu zapewnia studentom wizytowanego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, dostęp do literatury zalecanej w sylabusach przedmiotów oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Studenci kierunku *ekonomia* mają możliwość korzystania z Biblioteki Głównej UPWr, Biblioteki Wydziału Przyrodniczo-Technologiczny oraz Biblioteki Instytutu. Biblioteka Główna jest dostępna dla studentów przez pięć dni w tygodniu, a Biblioteki Wydziału oraz Instytutu przez pięć dni w tygodniu. Gromadzone zasoby obejmują zalecaną przez osoby odpowiedzialne za przedmiot, literaturę obowiązkową i uzupełniającą.. Zbiory Biblioteki udostępniane są w czytelnich, w wypożyczalni oraz poprzez wypożyczenia międzybiblioteczne. Biblioteka oferuje również możliwość korzystania ze zbiorów elektronicznych z dowolnego miejsca po zalogowaniu.. W opinii studentów zbiory bibliotek są aktualne i dostosowane do ich potrzeb. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie zaopiniowali dostępność rekomendowanych przez nauczycieli akademickich pozycji oraz godziny otwarcia bibliotek, które w opinii studentów są odpowiednie.

5.2

Uczelnia deklaruje, iż corocznie przeprowadzany jest przegląd infrastruktury dydaktycznej, w tym w szczególności audyt stanu dostosowania obiektów Uczelni do wymagań studentów z niepełnosprawnościami, o dodatkowych potrzebach. Nie przedstawiono jednak sformalizowanej dokumentacji tego procesu.

Pracownicy zgłaszają pożądane pozycje biblioteczne w Bibliotece Instytutu Nauk Ekonomicznych natomiast studenci/ studentki zwracają się w tej sprawie bezpośrednio do Dyrektora Instytutu.

Studenci nie są włączani w sposób systemowy i sformalizowany w okresowe przeglądy infrastruktury i proces jej doskonalenia. Ocena infrastruktury uczelni przez studentów wizytowanego kierunku nie ma charakteru sformalizowanego, studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi bezpośrednio do władz Wydziału oraz za pośrednictwem członków Rady Samorządu Studentów Wydziału Przyrodniczo-Technologiczny UPWr. infrastruktury. Rekomenduje się włączenie studentów w sposób systemowy i sformalizowany w okresowe przeglądy infrastruktury i proces jej doskonalenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Ocena stopnia spełnienia kryterium (kryterium spełnione) przez jednostkę prowadzącą kształcenie na kierunku *ekonomia* uzasadniona jest spełnieniem podstawowych wymagań w tym zakresie. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Wystąpiły przy tym uchybienia w zakresie niesprawności komputerów, co powodowało konieczność, aby studenci wykonywali zadania w parach. A ponadto zakłóceń prawidłowego funkcjonowania internetu bezprzewodowego we wszystkich salach.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, jednak proces ten nie jest właściwie dokumentowany i nie zapewnia w nim uczestnictwa studentów..

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych dostosowane są do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu zapewnia studentom kierunku *ekonomia* możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, dostęp do literatury zalecanej w sylabusach przedmiotów oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Budynek, w którym odbywają się zajęcia dydaktyczne jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci nie są włączani w sposób systemowy i sformalizowany w okresowe przeglądy infrastruktury i proces jej doskonalenia. Studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi bezpośrednio do władz Wydziału oraz za pośrednictwem członków Samorządu Studentów Wydział Przyrodniczo-Technologiczny UPWr.

Rekomenduje się:

1. Dostosowanie ilości prawidłowo funkcjonującego sprzętu do liczby studentów.
2. Włączenie studentów w sposób systemowy i sformalizowany w okresowe przeglądy infrastruktury i proces jej doskonalenia.

3. Udoskonalenie Internetu bezprzewodowego, tak aby był on dostępny we wszystkich pomieszczeniach.
4. Z uwagi na profil praktyczny studiów warto rozważyć zainstalowanie oprogramowania klasy Business Intelligence, Microsoft Power BI, Tableau, środowisk deweloperskich (Intelli IDEA)

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpracę z otoczeniem społeczno gospodarczym na kierunku *ekonomia* należy rozpatrywać w dwóch aspektach: indywidualnym i bardziej zorganizowanym w postaci działającej Wydziałowej Rady Biznesu. W pierwszym przypadku grono interesariuszy prezentują głównie przedstawiciele samorządów na różnych szczeblach, instytucji państwowych, nadleśnictwa, i niewielkim stopniu firm prywatnych. Współpraca głównie polega na konsultacji i udziale kadry naukowej uczelni w różnych projektach samorządowych głównie związanym z propagowaniem szeroko pojętego Bio Biznesu, czyli propagowaniem naturalnych i lokalnych produktów począwszy od etapu produkcji – od pola przez przetwórstwo po dystrybucję. Przykładem jest przedsięwzięcie o nazwie „Dolny Śląsk – Zielona Dolina Żywności i Zdrowia” jest to program realizowany na bazie porozumienia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Jednak zakres tej współpracy nie obejmuje kreowania programu nauczania czy konsultacji przedmiotowych efektów uczenia się, nie można też stwierdzić bezpośredniego udziału studentów w realizacji tych projektów. Docelowo realizacja tych projektów przyniesie m.in. korzyść w postaci nowych miejsc pracy właśnie dla absolwentów Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego po kierunku *ekonomia*. Wszyscy przedstawiciele otoczenia społeczno gospodarczego deklarują stałą chęć przyjęcia studentów na praktyki zawodowe. Inaczej wygląda działanie Wydziałowej Rady Biznesu, której praca ma charakter bardziej regularny

i sformalizowany. Wydziałowa Rada Biznesu w pełnym składzie spotyka się dwa razy do roku oraz częściej w mniejszym gronie. W skład rady oprócz Kolegium Dziekańskiego wchodzi 19 osób reprezentujących otoczenie społeczno gospodarcze (przedsiębiorców, instytucji i podmioty sektora agrobiznesu). Zadaniem Rady zgodnie z uchwałą jest m.in. wspieranie permanentnej poprawy jakości procesu dydaktycznego – konsultacje programu nauczania, opiniowanie działania wydziału i kierunków, promocja wydziału i najlepszych studentów, pozyskiwanie nowych miejsc do odbywania praktyk zawodowych.

Należy podkreślić, że obszar działalności gospodarczej wszystkich interesariuszy jest zbieżny z koncepcją i celem kształcenia kierunku *ekonomia*. Przedstawiciele otoczenia społeczno gospodarczego, a w szczególności przedstawiciele podmiotów gospodarczych upatrują w absolwentach kierunku potencjalnych pracowników przedsiębiorstw, które reprezentują, dlatego też zgłaszają chęć niesienia pomocy w kreowaniu programu nauczania mając świadomość, że dzięki temu absolwent po ukończeniu studiów będzie lepiej przygotowany do pracy zawodowej. Przykładem dużego zainteresowania zarówno w zakresie aktywnego udziału w kreowaniu programu nauczania, tworzeniem miejsc odbycia praktyk zawodowych jak i docelowo miejsc pracy dla absolwentów są Zakłady Tłuszczowe Kruszwica S.A. czy Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Władze kierunku *ekonomia* starają się realizować zajęcia w kontekście działania profilu praktycznego korzystając z pomocy i udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach dodatkowych zajęć poza programowych organizowane są otwarte wykłady i seminaria zarówno w zakresie ekonomii jak i gospodarki żywnościowej. Zajęcia prowadzone są przez praktyków np. przedstawicieli banków, firm rolniczych, itp.. co potwierdzają również studenci.

Dobłą praktyką na kierunku *ekonomia* jest wyszukiwanie tematów prac przejściowych i licencjackich, których problematyka dotyka bezpośrednio otoczenia społeczno-gospodarczego.

Mimo braku systemowej i sformalizowanej współpracy to przedstawione jej formy potwierdzają wpływ przedstawicieli otoczenia społeczno- gospodarczego na opracowany program kształcenia na profilu praktycznym kierunku *ekonomia*

Dziekan Wydziału na bieżąco bada losy absolwentów, zostało wykonane badanie i w sposób szczegółowy i poprawny zaprezentowany raport losów absolwentów dla kierunku *ekonomia*. Raport powstał stosunkowo niedawno 26.03.2019 dlatego nie ma jeszcze właściwych wniosków i planowanych działań, raport nie został też poddany konsultacji otoczenia społeczno-gospodarczego. Jednocześnie należy zauważyć, iż wzmiankowany raport dotyczy prowadzonego dotychczas kierunku ekonomia o profilu praktycznym.

Mimo potencjalnych braków w całościowym obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy pamiętać, że kierunek *ekonomia* na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu w zakresie profilu praktycznego dla którego tak ważna jest ta współpraca działa dopiero pierwszy rok, kiedy to tak naprawdę ta współpraca dopiero zaczyna się tworzyć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wizytowany kierunek aktywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Mimo pierwszego roku działania profilu praktycznego współpraca jest wyraźna, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wykazują duże chęci do współpracy, co dobrze rokuje na kolejne lata. Świadczy o tym przede wszystkim aktywność Rady Biznesu. Jako niewystarczający można jednak ocenić poziom systemowości i sformalizowania współpracy.

Rekomenduje się:

1. Zacieśnianie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności wnikliwą analizę programu nauczania, przedmiotowych efektów uczenia się czy losów absolwentów przez otoczenie oraz wdrażanie w życie wniosków z tych analiz.
2. Zwiększenie poziomu sformalizowania współpracy m.in. poprzez zawieranie porozumień o współpracy, czy tworzenie choćby krótkich notatek i wniosków ze spotkań z interesariuszami zewnętrznymi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Na wizytowanym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, która zakłada iż studenci zdobywają wiedzę i umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się na międzynarodowym rynku pracy.

Wydział posiada podpisane umowy w ramach programu Erasmus (z uczelniami m.in. we Francji i Rumunii), oraz umowa dwustronna z Hochschule für Angewandte Wissenschaften Weihenstephan -Triesdorf – Niemcy. Dodatkowo studenci kierunku *ekonomia* mogą wyjeżdżać do innych partnerskich uczelni, jeśli tylko - jeśli tylko program realizowanych tam studiów zawiera odpowiednie przedmioty. Na takich warunkach studenci wyjeżdżali na uczelnie w Hiszpanii i do Włoch. W ramach programu Erasmus w latach 2015-2019 wyjechało 4 studentów wizytowanego kierunku, w tym w roku akademickim 2017/2018 z programu Erasmus skorzystał jeden student kierunku *ekonomia*, wybierając Włochy (Universita Di Bologna Alma Mater Studiorum).. Informacje o możliwościach wyjazdu na uczelnie zagraniczne są przekazywane na stronach internetowych Uczelni, są organizowane również dni promocyjne: ogólnoakademickie i wydziałowe. Z wypowiedzi studentów wybrzmiało jednak życzenie, by otrzymywali na ten temat więcej konkretnych informacji niż dotychczas. W celu zwiększenia mobilności międzynarodowej studentów rekomenduje się wprowadzenie jako obowiązkowego przedmiotu prowadzonego w języku angielskim, który dotyczyłby zagadnień ogólnoeconomicznych, czy społecznych (optymalnie: wybór kilku tego rodzaju przedmiotów), na co pozwalają wysokie umiejętności językowe kadry, tak aby zachęcić studentów poszerzając ich kompetencje z języka obcego. Rekomendacja ta znajduje uzasadnienie w prowadzonych przez kadrę zajęciach dla studentów przyjeżdżających do Instytutu Nauk Ekonomicznych w ramach programu Erasmus+.

Na wizytowanym kierunku aktualnie studiuje 9 obcokrajowców – wszyscy z Ukrainy. Dzięki dobrej współpracy Biura programów Międzynarodowych z INE i zaangażowaniu studentów polskich, studenci zagraniczni mogą uczestniczyć w wielu imprezach integracyjnych organizowanych zarówno na uczelni, jak też poza uczelnią. Są to m.in.: wieczory filmowe, wyjścia do opery, imprezy andrzejkowe, wycieczki, wspólna Wigilia i Christmas baking, wspólne sadzenie drzewek (Erasmus Forest), ale też zaangażowanie studentów zagranicznych

w działalność charytatywną, jak pomoc wrocławskiemu schronisku dla zwierząt czy Szlachetna Paczka.

Kierunek oferuje studentom 17 przedmiotów wykładanych w języku angielskim. Z tych przedmiotów chętnie korzystają studenci zagraniczni, również z innych kierunków. Według informacji Władz Instytutu studenci polscy mogą również korzystać z tych wykładów.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku podkreślali, iż zarówno Uczelnia jak i Władze Instytutu wspierają umiędzynarodowienie jako jeden z priorytetów. Według ich wypowiedzi na spotkaniu zespołu wizytującego z kadrami, pracownicy są mobilizowani do zdobywania doświadczeń zagranicznych i współpracy międzynarodowej. Świadczy o tym wymóg stosowany wobec młodych pracowników, którzy chcą pracować w Instytucie. Każdy z nich ma obowiązek odbyć jednosemestrowy staż zagraniczny jako warunek zatrudnienia.

Wydział ma opracowane zasady pisania prac dyplomowych, ale nie ma konkretnego wymogu, że w pracy dyplomowej musi być wykorzystana literatura obcojęzyczna. To powoduje, że studenci nie są mobilizowani do czerpania wiedzy z literatury obcojęzycznej. W 9 losowo wybranych pracach nie było ani jednej cytowanej pozycji literatury obcojęzycznej. Pojawiały się tylko tytuły prac autorów zagranicznych przetłumaczone na język polski.

Studenci mają 120 godzin języka obcego, zdają egzamin wewnętrzny, potwierdzający ich kompetencje językowe na poziomie B2. W sylabusie języka angielskiego znajdują się elementy słownictwa/zagadnień ekonomiczno-biznesowych, jednakże wśród dwóch podręczników zamieszczonych w Bibliografii przedmiotu, jest język angielski dla studentów geodezji i inżynierii środowiska. Rekomendowane jest zatem oparcie się na podręcznikach i materiałach ukierunkowanych na słownictwo biznesowe. Studenci mają także możliwość przystąpienia do egzaminu, który kończy się uzyskaniem certyfikatu TOEIC (Test of English for International Communication), jak również certyfikatu TOEFL iBT (Test of English as a Foreign Language).

Międzynarodowa aktywność kadry ma właściwe warunki (a nawet wymagania) rozwoju. Wspierana jest również mobilność międzynarodowa kadry. W latach 2015-2019 wyjechało na uczelnie zagraniczne 9 pracowników w ramach programu Erasmus i 17 pracowników Instytutu na konferencje zagraniczne do 10 różnych państw. Międzynarodowa mobilność kadry kierunku jest dość wysoka: m.in. wyjazdy w ramach stypendiów - 7 osób, wyjazdy na konferencje międzynarodowe za granicę (wygłoszenie referatu) – 15 osób oraz udział w dwóch projektach naukowych w ramach programów UE

(łącznie 4 osoby, w tym 2 w obu projektach). Rodzaj umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na kierunku *ekonomia*.

Jak podaje Raport samooceny i załączniki pracownicy INE są włączeni w projekty międzynarodowe (Konsorcjum TOPS, Horyzont 2020), w komitety konferencji międzynarodowych, znaczna część ich publikacji jest w języku angielskim. Doświadczenia z kontaktów zagranicznych prowadzą również do zmian w sylabusach. Jest prowadzona aktualizacja kart przedmiotów wykładanych w języku polskim i w języku angielskim. Również osobiste kontakty naukowców i ich wzajemne relacje czynią współpracę bardziej efektywną i prowadzą do umiędzynarodowienia kształcenia. Jak informowali na spotkaniu z zespołem wizytującym, pod wpływem doświadczeń zagranicznych zmieniają utrwalone metody nauczania, podejście do studenta, zmienia się jakość kształcenia. Wykorzystanie doświadczeń uczelni zagranicznych zaowocowały również wprowadzeniem tutoringu i e-learningu, (który otrzymał nagrodę). Zaś doświadczenia z uczelni francuskich były inspiracją do zmian w charakterze prowadzenia ćwiczeń.

W roku akademickim 2017/2018 oraz w semestrze zimowym 2018/2019 pracownicy realizowali w ramach programu studiów ajęcia w języku angielskim w zakresach takich przedmiotów jak: Agricultural Policy, Basics of Management, Competition Policy in the European Union, Economic Law, Economics of European Integration, Fundamental and technical analysis in agribusiness, International Economic Relations, International Economics, International Trade of Agricultural Products, Macroeconomics, Market Research, Marketing in Food Economy, Strategic Management, Territorial Marketing.

W ramach działań związanych z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia studenci kierunku *ekonomia* mają możliwość wyboru fakultatywnych przedmiotów w języku angielskim o czym była mowa wyżej. Jednak studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, że nie zawsze wiedzą o takiej możliwości. Jednakże Ci studenci, którzy uczestniczyli w wykładach gościnnych prowadzonych w językach obcych stwierdziły, że były zadowolone z poziomu wykładów. Potwierdzali swoje uczestnictwo w wykładach profesorów zagranicznych (dwóch z Tajlandii i jednego z Portugalii).

Szczegółowe zasady kwalifikacji do programu Erasmus+ dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Proces rekrutacyjny jest przejrzysty i upubliczniony, a zasady rekrutacji dostępne online. W procesie rekrutacyjnym kryteriami kwalifikacji są wyniki w nauce oraz znajomość języka obcego, dodatkowo pod uwagę brana jest aktywność naukowa i organizacyjna kandydata. Procesem rekrutacji kandydatów, udzielaniem niezbędnych informacji oraz wsparciem merytorycznym i organizacyjnym dla studentów ubiegających się

o udział w praktykach zajmują się Biuro Programów Międzynarodowych. Proces rekrutacyjny jest przejrzysty i upubliczniony, a zasady rekrutacji dostępne online. Osoby z niepełnosprawnością, które zakwalifikowały się na studia za granicą w ramach programu Erasmus+ mogą ubiegać się o dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na pokrycie wyjątkowych kosztów związanych ze specjalnymi potrzebami podczas podróży i pobytu w instytucji zagranicznej.

Studenci kierunku *ekonomia* mają również możliwość wyjazdu na praktyki w ramach programu Erasmus+. W ostatnich latach z tej możliwości nie skorzystał żaden student wizytowanego kierunku.

W ramach polityki informacyjno-promocyjnej uczelnia organizuje spotkanie dla zainteresowanych osób oraz udostępnia informacje w Internecie. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że nie są odpowiednio poinformowani o funkcjonowaniu wymian międzynarodowych. Studenci stwierdzili również, że nie korzystają z możliwości wyjazdu, ponieważ obawiają się różnic programowych, które są konieczne do nadrobienia po powrocie z wymiany. Rekomenduje się udoskonalenia procesu informowania studentów o programie Erasmus+ oraz podjęcie działań mających na celu umożliwienie studentom wyjazdu bez konieczności nadrabiania różnic programowych.

7.2

Osoby przyjmowane na stanowisko adiunkta, oprócz wykształcenia kierunkowego i posiadania stopnia doktora, muszą się legitymować biegłą znajomością języka angielskiego (na poziomie min. B2), a przed podjęciem pracy lub w trakcie pierwszych dwóch lat zatrudnienia muszą odbyć staż w zagranicznym ośrodku naukowym w łącznym wymiarze jednego semestru.

Studenci kierunku *ekonomia* nie mają możliwości oceny umiędzynarodowienia w sposób sformalizowany, mogą oni zgłaszać ewentualne uwagi do Władz Jednostki. Osoby, które wyjechały na studia w ramach programu Erasmus+ po powrocie wypełniają specjalną ankietę, w której mają możliwość oceny wszystkich aspektów związanych z całym procesem wymiany międzynarodowej.

Okresowe oceny skali i zakresu umiędzynarodowienia kadry i studentów są prowadzone, ale w rozproszony sposób. Częściowo w sprawozdaniach dziekańskich, w ocenach parametrycznych i za pośrednictwem Rady programowej, gdzie uczestniczy

również zastępca studentów nie są jednak formalnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na wizytowanym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych. Zaangażowanie studentów zagranicznych w życie uczelni jest wszechstronne i wpisuje się w proces umiędzynarodowienia. Z wykładów w języku angielskim korzystają głównie studenci zagraniczni. Wyjazdy na uczelnie zagraniczne są wykorzystywane w ograniczonym stopniu.

Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących dotyczących zwłaszcza kadry (wymagania dotyczące zatrudnienia i/bądź awansów naukowych obejmują aktywność na polu międzynarodowym). Ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia przez studentów ma charakter niesformalizowany.

Rekomenduje się:

1. Proces monitorowania umiędzynarodowienia powinien zostać formalnie uwzględniony w Wewnętrznym Systemie zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Warto rozważyć poprawę skuteczności informowania i zachęcania studentów do korzystania z wykładów w języku angielskim.
3. Warto rozważyć ustalenie wymogu obowiązkowego uczestnictwa, co najmniej w jednym przedmiocie w języku obcym.
4. Rozważyć należy możliwość ustalenia wymogu korzystania z 1 lub 2 pozycji literatury obcojęzycznych w pracach dyplomowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wobec nowych pracowników stosuje się wymóg stażu zagranicznego – jeden semestr. Jest to warunek zatrudnienia. Musi być spełniony do 2 lat. W spełnieniu owego wymogu pracownicy są wspierani przez władze Wydziału organizacyjnie i częściowo też finansowo.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Wydział zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku *ekonomia* mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. Studenci nie zawsze mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych, niektórzy nauczyciele akademicy nie chcą ich udostępniać, a w przypadku dużej ilości materiału studenci nie są w stanie zanotować wszystkich istotnych informacji w trakcie zajęć. Rekomenduje się udostępnianie studentom wszystkich niezbędnych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych.

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Na kierunku *ekonomia* studiuje obecnie 7 osób z niepełnosprawnością. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach oraz indywidualne formy i terminy ich zaliczania, pierwszeństwo w zapisach na zajęcia i w wyborze grup zajęciowych, indywidualne warunki korzystania z bibliotek, pomoc w pozyskiwaniu

materiałów dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do studiowania, indywidualne konsultacje, pozwolenia na używanie na zajęciach środków wspomagających proces kształcenia, np. urządzeń rejestrujących, a także na wsparcie asystenta. Zgodnie art. 86, ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z regulaminem studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny plan i program studiów. Indywidualna organizacja studiów upoważnia do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne. Studiowanie według indywidualnie ustalonych programów i planów studiów polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy obowiązującej na podstawowym kierunku poprzez studiowanie wybranych przedmiotów z innych specjalności czy kierunków na uczelni macierzystej lub innej uczelni lub udział w pracach badawczych zespołów naukowych. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły opinię, że wiedzą o możliwościach indywidualizacji procesu studiowania, ale z niej nie korzystali, ponieważ nie zaszła taka potrzeba. Wyróżniający się studenci mogą otrzymać statuetkę „Sapere aude”, którą przyznaje Rektor z inicjatywy własnej lub na wniosek przedstawiony przez prorektora, dziekana, kanclerza, kierownika jednostki organizacyjnej uczelni oraz organizacji społecznej lub zawodowej działającej na uczelni. Statuetkę nadaje się studentom za wyróżniające osiągnięcia m.in. wyniki w nauce, osiągnięcia w działalności SKN, a także zaangażowanie w działalność samorządową, sportową, artystyczną lub charytatywną. W ostatnich latach statuetki nie otrzymał żaden student wizytowanego kierunku. Studenci mają również możliwość otrzymania stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe, a także tzw. Diamentowego Grantu, czyli środków z Ministerstwa na badania naukowe. Studenci zainteresowani otrzymaniem stypendium Ministra lub Diamentowego Grantu mogą liczyć na wsparcie władz jednostki w tym obszarze.

W celu wsparcia studentów zagranicznych dla osób przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ organizowany jest szereg aktywności, takich jak wieczory filmowe, wydarzenia tematyczne, spotkania okolicznościowe, wycieczki, wyjścia do instytucji kultury i sztuki, czy wspólne akcje charytatywne. W przypadku ewentualnych problemów studenci zagraniczni mogą liczyć na wsparcie Biura Programów Międzynarodowych, a także Erasmus Student Network. Ponadto każdy student przyjeżdżający w ramach programu Erasmus+ ma

przydzielonego „opiekuna” z grona polskich studentów, który pomaga mu we wszystkich sprawach związanych z funkcjonowaniem na uczelni.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. W opinii studentów osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku *ekonomia*. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywną opinię dotyczącą pracowników dziekanatu oraz ich dostępności. Na Wydziale funkcjonują także opiekunowie roku, do których zadań należy udzielanie pomocy studentom w rozwiązywaniu problemów związanych ze studiami, a także pośredniczenie w komunikacji pomiędzy studentami, a władzami jednostki. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że w razie potrzeby otrzymują wsparcie ze strony opiekunów.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt 1–4, ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wszystkich niezbędnych informacji dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy dziekanatu. Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce.

W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie opiekunów roku, pracowników dziekanatu oraz prodziekana ds. kierunku *ekonomia*. W razie wątpliwości lub podczas poszukiwania rozwiązania problemu, prodziekan kontaktuje się z pracownikiem Działu Spraw Studenckich oraz konsultuje sprawę z prorektorem ds. studenckich i edukacji. Istotną rolę w tym zakresie pełni również Samorząd Studentów Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UPWr, członkowie Samorządu zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do władz jednostki. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym system zgłaszania oraz rozpatrywania skarg i wniosków funkcjonuje prawidłowo.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów na temat bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. Na UPWr została powołana również Komisja rektorska ds. przeciwdziałania

dyskryminacji, do której zadań należy opracowanie zasad standardu antydyskryminacyjnego, opracowanie propozycji regulacji dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy oraz wspierania równego traktowania, stworzenie kompleksowego programu podnoszenia kompetencji antydyskryminacyjnych całej społeczności, opracowanie jasnej procedury diagnozowania, zgłaszania i reagowania na przypadki dyskryminacji i przemocy, w tym przemocy motywowanej uprzedzeniami, a także monitoring i ewaluacja działań antydyskryminacyjnych. Na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonuje także Poradnia Rozwoju Osobistego, która oferuje studentom nieodpłatne spotkania z psychologiem, pedagogiem lub doradcą rodzinnym. Do Poradni może zgłosić się każdy student potrzebujący pomocy lub wsparcia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci nie zgłosili zastrzeżeń w obszarze bezpieczeństwa na uczelni, stwierdzili także, że nie spotkali się z przejawami dyskryminacji i przemocy.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonuje Biuro Karier, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy i praktyk dla studentów, doradztwem zawodowym, prowadzeniem warsztatów i szkoleń, organizowaniem spotkań z pracodawcami oraz prezentacji firm na uczelni. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci poinformowali, że wiedzą o możliwościach wsparcia oferowanych przez Biuro. Osoby studiujące na kierunku *ekonomia* mają również możliwość dodatkowego rozwoju w ramach funkcjonujących na Wydziale kół naukowych. Studenci wizytowanego kierunku działają w Kole Naukowym Analiz Rynkowych oraz Kole Naukowym Nauk Ekonomicznych i Społecznych „INES uczestnicząc w konferencjach oraz wizytach studyjnych. Członkowie kół mają zapewnione wsparcie merytoryczne, finansowe i organizacyjne ze strony władz jednostki.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Na Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy, Erasmus Student Network, Akademicki Zespół Pieśni i Tańca, Akademicki Klub Tańca „Up”, Chór Akademicki, Studencki Klub Honorowych Dawców „PIJAFKA”, Akademicki Klub Turystyczny, Klub Gier Planszowych, a także Klub Teatralno-Filmowy „Na Grunwaldzkim”. Studenci kierunku *ekonomia* poinformowali, że wiedzą o możliwościach dodatkowej aktywności poza dydaktycznej.

Na Wydziale funkcjonuje Samorząd Studentów Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UPWr, która aktywnie uczestniczy w działaniach organów kolegialnych Wydziału, pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a władzami Wydziału, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym, rozrywkowym oraz rozwojowym, takie jak

warsztaty, imprezy klubowe, czy wydarzenia okolicznościowe. Członkowie Samorządu w większości spraw mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Wydziału. Przedstawiciele Samorządu wyrazili jednak opinię, że nie mogą bez przeszkód korzystać z infrastruktury Wydziału, ponieważ procedura wynajęcia sal jest długa i skomplikowana. Samorząd ma zapewnione pomieszczenia na działalność, jednakże znajduje się ono w innym budynku. W opinii osób obecnych na spotkaniu powinni oni mieć wydzielone pomieszczenie (przynajmniej przez kilka dni w tygodniu) w Centrum Naukowo-Dydaktycznym, w którym odbywa się większość zajęć dla studentów Wydziału, tak aby mogli pełnić dyżury dla osób potrzebujących wsparcia Samorządu. Rekomenduje się wydzielenie pomieszczenia dla Samorządu w Centrum Naukowo-Dydaktycznym, a także uproszczenie procedury korzystania z sal przez jego członków na potrzeby realizacji projektów i wydarzeń.

8.2.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach *Ankieta oceny zajęć dydaktycznych i prowadzącego zajęcia*. W ankiecie znajduje się miejsce na wszelkie uwagi i opinie studentów. Badanie pozostałych aspektów systemu wsparcia dla studentów ma charakter nieformalny. Studenci mogą wyrażać swoje opinie oraz zgłaszać ewentualne uwagi poprzez Samorząd Studentów oraz bezpośrednio do władz Wydziału. Wszystkie spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia i rozwoju systemu motywowania i wspierania osób studiujących na Wydziale. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili system wsparcia, który w ich opinii funkcjonuje prawidłowo. Rekomenduje się umożliwienia studentom oceny wszystkich aspektów systemu wsparcia w sposób sformalizowany, na przykład poprzez wprowadzenie odpowiedniej ankiety.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz indywidualny plan i program studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mają

zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Uczelnia zapewnia także odpowiednie wsparcie studentom wybitnym. Doskonalenia wymaga wsparcie dydaktyczne, ponieważ studenci nie zawsze mają dostęp do dodatkowych materiałów i pomocy naukowych. Na uczelni prawidłowo funkcjonuje system stypendialny, który w opinii studentów jest motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce. Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników jednostki. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym aktywnie działa Samorząd Studentów. Przedstawiciele Samorządu zwrócili uwagę na problemy dotyczące korzystania z infrastruktury uczelni oraz dostępu do pomieszczeń w Centrum Naukowo-Dydaktycznym. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana w większości w sposób niesformalizowany. Spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia.

Rekomenduje się:

1. Umożliwienia studentom oceny wszystkich aspektów systemu wsparcia w sposób sformalizowany, na przykład poprzez wprowadzenie odpowiedniej ankiety.
2. Rozważenie wydzielenia pomieszczenia dla Samorządu w Centrum Naukowo-Dydaktycznym, a także uproszczenie procedury korzystania z sal przez jego członków na potrzeby realizacji projektów i wydarzeń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

9.1.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z przyjmowaniem na studia, tokiem studiów oraz programami kształcenia dostępne są na stronie internetowej uczelni (www.upwr.edu.pl), Wydziału (www.wpt.up.wroc.pl) oraz Instytutu Nauk Ekonomicznych (www.up.hostingasp.pl). Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości zamieszczane są również na tablicach informacyjnych w Centrum Naukowo-Dydaktycznym UPWr oraz w Instytucie Nauk Ekonomicznych. Strona Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zawiera specjalne zakładki dla różnych grup odbiorców - kandydatów, studentów, doktorantów, które zawierają treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanej grupy. Wszystkie informacje dotyczące rekrutacji znajdują się pod adresem www.rekrutacja.upwr.edu.pl, a także na stronie Wydziału. Kandydat ma dostęp do oferty edukacyjnej, niezbędnych dokumentów związanych z procesem rekrutacji oraz informacji o możliwościach zatrudnienia po ukończeniu kierunku *ekonomia*. Dodatkowo prowadzony jest fanpage Wydziału na Facebook'u umożliwiający szybkie przekazywanie informacji związanych między innymi z zaproponowanymi tematami prac dyplomowych, zapisami na przedmioty ogólnouczelniane, czy też możliwością wypełniania ankiet. Wszelkie udostępniane informacje są aktualne i łatwo dostępne. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się w systemie USOS, który daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. indywidualnego przebiegu studiów, czy osiągniętych rezultatach. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili publiczny dostęp do informacji, w ich opinii wszystkie niezbędne procedury i dokumenty są udostępniane w przystępny sposób z możliwością łatwego dostępu do nich za pośrednictwem Internetu.

Można potwierdzić, iż informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią. Obejmuje cele kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

9.2.

Ocena publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach nie ma charakteru sformalizowanego.

Nie zidentyfikowano w tym zakresie określonych procedur. Studenci mają możliwość zgłaszania ewentualnych uwag dotyczących dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści bezpośrednio do władz Wydziału oraz za pośrednictwem Samorządu Studentów Wydział Przyrodniczo-Technologiczny UPWr. Rekomenduje się umożliwienie studentom oceny publicznego dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści w sposób sformalizowany, na przykład poprzez wprowadzenie odpowiedniej ankiety.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów są publicznie dostępne na stronach internetowych Uczelni. Wszelkie informacje są aktualne i łatwo dostępne. Ocena publicznego dostępu do informacji przez studentów nie ma charakteru sformalizowanego.

Rekomenduje się:

1. Wprowadzenie systematycznej oceny publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach, z uwzględnieniem włączenia do takiej oceny opinii ze strony studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

10.1.

Uczelnia zapewniła właściwy nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów *ekonomia*. Zakres kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych

osób i zespołów nie budzi zastrzeżeń. Nadzór organizacyjny nad kierunkiem sprawuje prodziekan. Sprawami administracyjnymi związanymi z obsługą studentów kierunku zajmuje się oddelegowany do kierunku *ekonomia*, pracownik Dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego, który bezpośrednio podlega Kierownikowi Dziekanatu, a ten Dziekanowi WP-T.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Wydziałowa Komisja Programowa ds. kierunku *ekonomia* sprawuje nadzór merytoryczny nad prowadzonym kierunkiem studiów, opracowuje zmiany programowe. Do zakresu jej zadań należy także gromadzenie propozycji tematów prac dyplomowych oraz listy przedmiotów fakultatywnych. Swoje opinie w powyższym zakresie przekazuje prodziekanowi ds. kierunku *ekonomia*. Po uzyskaniu akceptacji komisji programowej, prodziekan kieruje sprawy związane z modyfikacjami programu studiów czy też listą przedmiotów wybieralnych do Wydziałowej Komisji ds. studenckich i edukacji, po której akceptacji sprawa kierowana jest na posiedzenie Rady Wydziału. W skład Komisji Programowej ds. kierunku *ekonomia* wchodzi prodziekan jako przewodniczący, trzech pracowników samodzielnych, dwóch adiunktów oraz przedstawiciel studentów. W przypadku zmiany członka komisji, nowo powołana osoba musi być zaakceptowana przez Radę Wydziału. Gdy zmiana dotyczy studenta, o nową kandydaturę prodziekan zwraca się do Wydziałowego Samorządu Studenckiego, a kandydata akceptuje Rada Wydziału.

Przyjęcie na studia ocenianego kierunku *ekonomia* studia pierwszego stopnia profil praktyczny odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Warunki rekrutacji reguluje uchwała nr 123/2018 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 grudnia 2018 roku. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów pierwszego stopnia następuje na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego, które ma charakter konkursowy, a w postępowaniu rekrutacyjnym uwzględnia się tylko wyniki matur pisemnych. O przyjęciu na studia w ramach limitu miejsc decyduje liczba uzyskanych punktów.

Uczelnia przeprowadza systematyczną ocenę programu studiów. Jej ogólne zasady są regulowane Uchwałą nr 96/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2012 roku w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Ponadto szczegółowe zasady funkcjonowania systemu reguluje Zarządzenie nr 145/2017 Rektora Uniwersytetu

Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 25 września 2017 roku z jego późniejszymi aktualizacjami. Dokumentacja ta między innymi reguluje takie obszary jak:

- zadania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK)
- zasady realizacji programu naprawczego
- zasady weryfikacji sylabusów
- zasady hospitacji zajęć dydaktycznych
- zasady walidacji efektów kształcenia (uczenia się)
- zasady oceny zajęć dydaktycznych przez studentów i warunków, w jakich są przeprowadzane
- zadania Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
- zadania Rektorskiej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
- zasady oceny procesu dyplomowania
- zasady oceny praktyk

Do poszczególnych elementów systemu zapewnienia jakości przewidziano odpowiednie procedury, wzory dokumentów, w tym ankiet, ale także wzory raportów komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia z realizacji poszczególnych obszarów Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Można stwierdzić, iż uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia ma konstrukcję wielopoziomową poczynając od poziomu jednostki organizacyjnej, przez poziom wydziału, a kończąc na poziomie uczelni. Na każdym poziomie funkcjonują odpowiednie komisje ds. jakości kształcenia:

Poziom I - Kierunkowe Komisje Wydziałowe ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

Poziom II - Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

Poziom III - Rektorska Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

W ramach zadań Poziomu I – kierunkowego uwzględniono analizę poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się tak kierunkowych jak i przedmiotowych, ocenę sylabusów, analizę wyników ankiet studentów oraz protokołów hospitacji i walidacji wraz z ankietą absolwentów. Na Poziomie II uwzględniono między innymi zasięganie opinii interesariuszy zewnętrznych w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, przeprowadzanie oceny procesu dyplomowania, monitorowanie procedury Potwierdzania Efektów Uczenia się, ocenę dostępu do informacji związanych z procesem kształcenia.

Podczas wizytacji ZO PKA w trakcie spotkania z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zauważono pewne obszary, które mogłyby być lepiej uwzględnione w tym systemie. Można w szczególności

zalecić uwzględnienie oceny w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia działań z zakresu umiędzynarodowienia. W systemie warto uwzględnić na przykład poziom międzynarodowej wymiany studenckiej i wymiany pracowników dydaktycznych czy udział studentów w wykładach w języku obcym.

W trakcie wizytacji ZO PKA udostępniono „Raport roczny z wykonania zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) w roku akademickim 2017/2018 dotyczący dotychczas prowadzonego profilu ogólnoakademickiego (zadania określone dla poziomu I)”. Na podstawie analizy tego dokumentu oraz rozmów z przedstawicielami uczelni można w pełni potwierdzić, iż dokonywana jest w odniesieniu do ocenianego kierunku *ekonomia* systematyczna ocena programu studiów (w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego). Jest ona oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są właściwie dobrane do celów i zakresu oceny. Przykładowo analizowane są dane na temat: sprawności promowania studentów, wyników hospitacji, walidacji przedmiotów, weryfikacji sylabusów, analizy macierzy kierunkowych efektów kształcenia, wyników ankietyzacji wśród studentów. W przedstawionym Raporcie uwzględniono kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się. Uwzględniono analizę prac etapowych, dyplomowych oraz egzaminów dyplomowych. Zostały przedstawione i uwzględnione informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się. Ponadto uczelnia przedstawiła raport na podstawie wyników badania ekonomicznych losów absolwentów dla kierunku *ekonomia*.

Poza uczestnictwem pracodawców w Radzie Biznesu i konsultacjach pracodawców przy opracowywaniu programu dla profilu praktycznego słabością praktycznych działań w zakresie funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia jest ograniczone uwzględnienie informacji od pracodawców, co do przygotowania absolwentów do pracy zawodowej.

W odniesieniu do programu studiów I stopnia kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym można potwierdzić, iż podczas jego przygotowania uczestniczyli nauczyciele akademicki, przedstawiciel studentów, program był konsultowany z interesariuszami zewnętrznymi (jak np. Credit Agricole bank), a także członkami Wydziałowej Rady Biznesu (jak np. Sumi Agro Polska). Wypowiadali się studenci co potwierdza pozytywna opinia na temat programu studiów Samorządu Studenckiego. Można potwierdzić, iż w ocenie programu studiów brali udział interesariusze wewnętrzni, kadra prowadząca kształcenie oraz studenci a

także interesariusze zewnętrzni, pracodawcy i absolwenci kierunku. Udział jednak pracodawców warto zwiększyć.

Na podstawie przedstawionego Raportu rocznego z wykonania zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) w roku akademickim 2017/2018 oraz rozmów ZO z przedstawicielami uczelni można potwierdzić, iż wnioski z systematycznej oceny programu studiów (dokonywanego dla profilu ogólnoakademickiego) są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu kształcenia. Ważnym dowodem w tym zakresie jest przejście na praktyczny profil kształcenia na ocenianym kierunku.

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny angażuje studentów w proces zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów. Jak wskazano wyżej w funkcjonującej na Wydziale Wydziałowa Komisja Programowa ds. kierunku *ekonomia*, znajduje się przedstawiciel studentów delegowany przez ogólnouczelniany Samorząd Studentów UPWr. W opinii przedstawicieli Samorządu Studentów Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UPWr, delegowanie przedstawicieli do wydziałowych Komisji powinno być w zakresie ich obowiązków ze względu na bliższy kontakt ze studentami Wydziału.

Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące programów studiów bezpośrednio do nauczycieli akademickich, a także za pośrednictwem swojego przedstawiciela w Komisji. Wszystkie zmiany w programach studiów są opiniowane przez Samorząd Studentów. Istotnym elementem monitorowania i oceny jakości kształcenia na Wydziale Przyrodniczo-Technologiczny jest również system ankietyzacji. Studenci, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając *Ankieta oceny zajęć dydaktycznych i prowadzącego zajęcia*. Uwagi i opinie studentów są uwzględniane w procesie doskonalenia programu studiów.

10.2.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku *ekonomia* (o profilu ogólnoakademickim) była poddawana zewnętrznej ocenie jedynie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. O wynikach tej oceny informacje zawarto poniżej w punkcie 4.

Jakość kształcenia na kierunku *ekonomia* była poddana ostatnio zewnętrznej ocenie w ramach oceny instytucjonalnej dokonanej w dniach 26 – 28 kwietnia 2012 roku przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej na Wydziale Przyrodniczo – Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. W ramach tej oceny zauważono, iż wpływ interesariuszy wewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest niewystarczający. Na podstawie przeprowadzonej obecnie wizytacji można

potwierdzić, iż wprowadzono studentów do Rady Programowej, Wydziałowej Komisji ds. ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Kierunkowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W trakcie poprzedniej wizytacji zwrócono uwagę, iż wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Uczelnianego oraz Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia jest niewielki i niewystarczający. Brak jest też procedur dotyczących udziału pracodawców w procesie zapewniania jakości kształcenia. Obecnie w kontekście tworzenia programu kształcenia na kierunku *ekonomia* studiów I stopnia o profilu praktycznym można potwierdzić wpływ interesariuszy zewnętrznych szczególnie w ramach Wydziałowej Rady Biznesu oraz komisji programowej przygotowującej nowy profil kształcenia. Nadal jednak należy zachęcać uczelnię do rozwinięcia działań dotyczących udziału pracodawców w procesie zapewniania jakości kształcenia.

Do czasu wizytacji w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu w roku 2012 nie ukończono jeszcze prac nad opisem efektów kształcenia zgodnego z KRK. Uczelnia dostosowała opis efektów kształcenia do wymagań KRK. Obecnie Uczelnia rozpoczęła proces dostosowania do Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W poprzedniej ocenie zauważono, iż do słabości Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia należy: brak mechanizmów weryfikujących tematykę i poziom prowadzonych badań naukowych w znaczeniu ich adekwatności do prowadzonego kierunku studiów I, II i III stopnia oraz studiów podyplomowych. Ten zarzut nie dotyczy obecnie ocenianego kierunku kształcenia ze względu na zmianę profilu kształcenia na profil praktyczny. Natomiast można zauważyć, iż nadal brak jest mechanizmów Systemu służących ocenie i monitorowaniu posiadanych zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej pod kątem jej przydatności do realizacji zadań dydaktycznych. Ta kwestia nabiera obecnie kluczowego znaczenia ze względu na zmianę profilu kształcenia na praktyczny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewniła właściwy nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów *ekonomia*. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przyjęcie na studia ocenianego kierunku *ekonomia* studia pierwszego stopnia profil praktyczny odbywa się

w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Uczelnia przeprowadza systematyczną ocenę programu studiów. Do poszczególnych elementów systemu zapewnienia jakości przewidziano odpowiednie procedury, wzory dokumentów, w tym ankiet, a także wzory raportów komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia z realizacji poszczególnych obszarów Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas wizytacji ZO PKA zauważono obszary, które mogłyby być lepiej uwzględnione w tym systemie, w szczególności dotyczy to działań z zakresu umiędzynarodowienia. Pewną słabością praktycznych działań w zakresie funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia jest ograniczenie współpracy z pracodawcami do konsultacji przy opracowaniu programu studiów dla profilu praktycznego. Poza uczestnictwem pracodawców w Radzie Biznesu brak innych procedur i działań dotyczących udziału pracodawców w procesie zapewniania jakości kształcenia. Można potwierdzić, iż w ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni: kadra prowadząca kształcenie oraz studenci, a także interesariusze zewnętrzni: pracodawcy i absolwenci kierunku. Udział jednak pracodawców należy zwiększyć, co stwierdzono również w innych kryteriach oceny np. w kryterium 2, 4, 6. Jakość kształcenia na ocenianym kierunku była już poddawana ocenie zewnętrznej w ramach oceny instytucjonalnej PKA Wydziału i można potwierdzić, iż wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Przedstawiciele studentów są angażowani w zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów. Przedstawiciele studentów są członkami Wydziałowej Komisji Programowej ds. kierunku ekonomia, który opracowuje propozycje zmian w programie studiów. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące programów studiów poprzez swoich przedstawicieli w Komisji, bezpośrednio do nauczycieli akademickich, a także w ramach ankietyzacji.

Rekomenduje się:

1. Uwzględnienie w Uczelnianym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia monitoringu działań z zakresu umiędzynarodowienia.
2. Szersze uwzględnienie informacji od pracodawców, co do przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, oraz ich ocen programu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Jak wskazano wyżej jakość kształcenia na kierunku *ekonomia* była poddana ostatnio zewnętrznej ocenie w ramach akredytacji oceny instytucjonalnej dokonanej w dniach 26 – 28 kwietnia 2012 roku przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej na Wydziale Przyrodniczo – Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. W uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA dotyczącej w/w ocenie nie sformułowano o charakterze naprawczym.

Zalecenie

Nie dotyczy

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Nie dotyczy